21. అల్ అంబియా (దైవప్రవక్తలు) సూరా

పరిచయం

ఈ సూరా మక్కా కాలానికి చెందినది. ఇందులో మొత్తం 112 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరా కొన్ని కీలకమైన విషయాలను చర్చించింది. ఏక దైవారాధన (తౌహీద్), ప్రవక్తల పరంపర, మరణానంతరం మళ్ళీ బ్రతికించబడడం, పరలోకంలో శిక్ష లేదా బహుమానాలు పొందడం వంటి ముఖ్యమైన విశ్వాసాలకు సంబంధించిన కీలకమైన అంశాలను ఈ సూరా చర్చించింది. ఈ సూరాలో చర్చకు వచ్చిన ప్రవక్తల కథల ఆధారంగా ఈ సూరాకు ఈ పేరు పెట్టడం జరిగింది. కొందరు ప్రవక్తల కథలను చాలా క్లుప్తంగా ఇందులో ప్రస్తావించడం జరిగింది.

ఈ సూరాలో తీర్పుదినం నాటి భయానక పరిస్థితి గురించి వర్ణన కూడా ఉంది. ఆ గొప్పదినం గురించి ప్రజలు నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తున్నారని ఈ సూరా విమర్శించింది. వారు సత్యంతో ఆడుకుంటున్నారని, సత్యాన్ని పరిహసిస్తున్నారని, తిరస్కరిస్తున్నారని, ప్రవక్తలను అపహసిస్తున్నారని, మరణానంతరం మళ్ళీ లేపబడడం గురించి నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారని ఈ సూరా హెచ్చరించింది. మరణానంతరం మళ్ళీ లేపబడే ఆ రోజున ఎదురయ్యే తీవ్రమైన పరిస్థితులను, అవిశ్వాసులకు అక్కడ ఎదురయ్యే భయానకమైన శిక్షలను గురించి తీవ్రంగా హెచ్చరించింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) పట్ల అవిశ్వాసుల వైఖరిని, వారు ఆయన్ను కవిత్వం చెబుతున్న వ్యక్తిగా, మంత్రగాడిగా ఆరోపించడాన్ని, దివ్యఖుర్ఆన్ ఒక కలల కథనంగా చెప్పడాన్ని కూడా ఈ సూరా ప్రస్తావిస్తూ, ఈ వైఖరి పట్ల తీవ్రమైన హెచ్చరికలు చేసింది. మనిషికి మరణం తప్పదని, ఈ జీవితం చాలా చిన్నదని, కాబట్టి మంచి పనులు చేయడానికి ప్రజలు పోటీ పడాలని ఈ సూరా బోధించింది.

21. అల్ అంబియా సూరా

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ

అవతరణ :మక్కా ఆయతులు : 112

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1 ప్రజల లెక్కల ఘడియ సమీపించింది.[1] అయినప్పటికీ వారు పరధ్యానంలో పడి, విముఖత చూపుతున్నారు.[2]

ٱقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ مُّعۡرِضُونَ ١

2 వారి వద్దకు వారి ప్రభువు తరఫునుంచి క్రొత్తగా ఏ ఉపదేశం వచ్చినా దాన్ని వారు ఆడుకుంటూ వింటారు.[3] (ఆషామాషీగా తీసుకుంటారు).

مَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّن رَّبِّهِم مُّحۡدَثٍ إِلَّا ٱسۡتَمَعُوهُ وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ ٢

3 అసలు వారి హృదయాలు ప్రమత్తతలో పడి ఉన్నాయి. “ఇతనూ మీ లాంటి మానవ మాత్రుడేకదా! మరలాంటప్పుడు మీరు చూస్తూ చూస్తూ ఇతని మాయా

لَاهِيَةٗ قُلُوبُهُمۡۗ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ هَلۡ هَٰذَآ

1. లెక్కల ఘడియ అంటే ప్రళయదినం అని భావం. ఆ సమయం క్షణం క్షణం దగ్గర పడుతోంది. రాబోయే ప్రతి సమయం దగ్గరలో ఉన్నట్టే లెక్క. ఆ మాటకొస్తే మృత్యువు కూడా ప్రతి వ్యక్తి పాలిట ఒక ‘ప్రళయం’ లాంటిదే. అదలా ఉంచితే గడిచిపోయిన కాలం దృష్ట్యా ప్రళయఘడియ దగ్గరపడుతోంది. మిగిలి ఉన్న కాలం గడిచిన కాలంకన్నా చాలా తక్కువ.

2. వారు ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి తీర్పుదినం కొరకు సమకూర్చుకోవలసిన ‘సామగ్రి’ పట్ల అశ్రద్ధ చూపుతున్నారు. విశ్వాసం (ఈమాన్) కోరే సద్గుణాలను అలవరచుకోవటంపై నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారు. ఈ వైముఖ్య ధోరణి వారి పాలిట హానికరంగా పరిణమిస్తుంది.

3. ప్రజల అవసరాల దృష్ట్యా, వారు ఎదుర్కొంటున్న పలు సమస్యల దృష్ట్యా వాటికి పరిష్కారంగా అవతరించే ఖుర్‌ఆన్‌లోని భాగాలను వారు చాలా తేలిగ్గా తీసుకుంటారు. వినీ విననట్లుగా, తెలిసీ తెలియనట్లుగా వ్యవహరిస్తారు. ఒకవేళ విన్నా దాన్ని వేళాకోళంగా తీసుకుంటున్నారు. ఆ ఉపదేశంపై వారు యోచన చేయరు. అది తమ సమస్యలన్నింటికీ సర్వోత్తమ పరిష్కారం అని వారు గ్రహించరు.

اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ اَفَتَاْتُوْنَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٣﴾

జాలంలో ఎందుకు పడిపోతున్నారు?"[4] అంటూ ఈ దుర్మార్గులు రహస్య మంతనాలు సాగించారు.

قٰلَ رَبِّیْ یَعْلَمُ الْقَوْلَ فِی السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۫ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ﴿٤﴾

4 "నా ప్రభువు భూమ్యాకాశాలలోని ప్రతి మాటనూ ఎరిగినవాడు. ఆయన అంతా వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు"[5] అని ప్రవక్త అన్నాడు.

بَلْ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍۭ بَلِ افْتَرٰىهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۚۖ فَلْیَاْتِنَا بِاٰیَةٍ كَمَآ اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ﴿٥﴾

5 అంతేకాదు, "ఈ ఖుర్ఆన్ పీడకలల పుట్ట. పైగా ఇతను స్వయంగా దీన్ని కల్పించాడు. అదికాదు, అసలితను ఒక కవి.[6] అదే కాకపోతే వెనుకటి ప్రవక్తలు ఇచ్చిపంపబడినట్లుగా ఇతగాడు కూడా మా వద్దకు ఏదైనా సూచనను ఎందుకు తీసుకురాడు?!"[7] అని వారంటున్నారు.

4. ఒక మానవమాత్రుడు దైవప్రవక్త అవటాన్ని వారు జీర్ణించుకోలేకపోతున్నారు. ఆయన్ని (స) మాంత్రికుడని నిందిస్తున్నారు. చూస్తూ చూస్తూ జాల విద్యలో ఎందుకు చిక్కుకుంటున్నారని సాటి ప్రజలను రెచ్చగొడుతున్నారు.

5. ఆయన (అల్లాహ్) తన దాసుల హృదయాల్లోని భావాలను సైతం వింటాడు. వారి ఆచరణలన్నింటినీ ఆయన తెలుసుకుంటాడు. నేను మీకు అందజేసే సందేశంలోని వాస్తవికత గురించి కూడా ఆయనకు తెలుసు.

6. రహస్య మంతనాలు సాగించే ఈ దుర్మార్గులు ఇంతటితో ఆగారా? అంటే ఆగలేదు మరి. ఏకంగా వారు ఈ ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్నే తమ అసత్య ప్రచారానికి లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. ఈ గ్రంథం చెదరిన కలల సంకలనం అని చెప్పారు. పైగా వీటిని ముహమ్మద్ (స) కల్పించి చెబుతున్నాడని అన్నారు. అతనొక కవి అనీ, అతను వినిపించేది ఖుర్ఆన్ కాదనీ, అది కవిత్వమని విమర్శించారు. పైగా వారు ఏదో ఒక్క ఆరోపణాస్త్రాన్ని ప్రయోగించకుండా, రోజుకో అస్త్రాన్ని ప్రయోగించేవారు. గడియకో నిందను మోపేవారు.

7. సమూద్ జాతి వారికి ఆడ ఒంటెను చూపినట్లుగా, మూసా ప్రవక్త చేతి కర్ర ద్వారా పామును సృష్టించినట్లుగా ఈయన (ముహమ్మద్) గారు మా ముందు ఏదన్నా మహిమను ఎందుకు ప్రదర్శించటంలేదు? అని అవిశ్వాసులు అనేవారు.

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ⁦٦⁩

6 వీరికి మునుపు మేము నాశనం చేసిన ఏ జనవాసం కూడా విశ్వసించలేదు. ఇప్పుడు వీళ్లు మాత్రం విశ్వసిస్తారా?![8]

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَسْأَلُوا أَهْلَ
الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⁦٧⁩

7 (ఓ ముహమ్మద్ – సఅసం!) నీకు పూర్వం మేము ప్రవక్తలుగా పంపిన వారంతా పురుషులే.[9] వారివద్దకు మేము మా సందేశాన్ని (వహీని) పంపేవాళ్ళం. ఈ సంగతి మీకు తెలియకపోతే జ్ఞానులను (గ్రంథ వహులను) అడిగి తెలుసుకోండి.[10]

8. పూర్వం మేము నాశనం చేసిన వివిధ జాతుల వారికి మహిమలు చూపలేదని కాదు, వారు కోరినట్లుగా మేము వారికి మహిమలు చూపాము. కాని మహిమల్ని చూసిన తరువాత కూడా వాళ్లు విశ్వసించేందుకు నిరాకరించారు. తత్కారణంగా వారు మా ఆగ్రహానికి పాత్రులయ్యారు. ఇప్పుడు ఈ మక్కావాసుల అభీష్టం మేరకు వారికి మా సూచనలను చూపినా వారు విశ్వసిస్తారని అనుకుంటున్నారా? ముమ్మాటికీ వీళ్లు విశ్వసించరు. వీళ్ల ధిక్కారవైఖరి ఇలాగే ఉంటుంది. వీళ్ల వైర స్వభావంలో మార్పు రాదు.

9. అంటే ప్రవక్తలంతా మానవమాత్రులే. పైగా వారంతా పురుషులే. మానవేతర వ్యక్తిగానీ, పురుషేతర వ్యక్తిగానీ ప్రవక్తగా రాలేదు, దైవదౌత్యం (ప్రవక్త పదవి) మానవమాత్రులకే పరిమితం. అందునా అది పురుష ప్రపంచానికే ప్రత్యేకం – దీన్నిబట్టి అవగతమయ్యే దేమిటంటే స్త్రీ మూర్తి ప్రవక్తగా నియుక్తం కాలేదు. స్త్రీ భౌతిక, శారీరక పరిస్థితుల దృష్ట్యా దైవదౌత్య బాధ్యత ఆమె కార్య పరిధిలోకి రాదు.

10. ఆయతులో చెప్పబడిన **"అహ్లుజ్జిక్రి"** (విద్యావంతులు) అంటే గ్రంథంకల ప్రజలు అని భావం. అంటే పూర్వం అవతరించిన ఆకాశగ్రంథాల జ్ఞానం కలవారు అన్నమాట. గత కాలంలో వచ్చిన ప్రవక్తలంతా మానవమాత్రులా? లేక మానవాతీతులా? అని వారిని అడగండి. 'ప్రవక్తలంతా మానవులే'నని వారు సమాధానమిస్తారు. ఈ వాక్యాన్ని ఆసరాగా తీసుకుని కొందరు మహానుభావులు **"తఖ్లీద్"** (ఎవరో ఒక పండితుని విధానాన్ని అనుసరించటం) సరైనదేనని అంటున్నారు. కాని ఈ ఆలోచన సరైనది కాదు. ఒక నిర్ణీత వ్యక్తి రూపొందించిన ఒక నిర్ణీత ఫికహ్‌ను (శాస్త్రాన్ని) ముందు పెట్టుకుని, ధర్మావలంబన విషయంలో దానిపైనే ఆధారపడటం, పూర్తిగా దాన్నే అనుసరించటం తఖ్లీద్. మరో విషయం ఏమిటంటే 'తఖ్లీద్'లో నిర్ణీత పండితుని దగ్గరి నుంచి ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలను అడక్కుండానే అతని అభిప్రాయాన్ని అనుసరించవలసి ఉంటుంది.

అయితే ఇక్కడ అరబీ ఆయతు (7)లోని విషయం అందుకు భిన్నంగా

8 మేము వారి శరీరాన్ని వారు అన్నం తినకుండా ఉండగలిగేలా నిర్మించలేదు. వారు ఎల్లకాలం ఉండేవారు కూడా కాదు.[11]

وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ۝٨

9 ఆ తరువాత మేము వారికి చేసిన వాగ్దానాలన్నింటినీ సత్యమైనవిగా నిరూపించాము. వారినీ, ఇంకా మేము కోరిన వాళ్ళనూ కాపాడాము. హద్దుమీరిపోయిన వారిని మాత్రం అంతమొందించాము.[12]

ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ وَمَنْ نَّشَآءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ۝٩

10 నిశ్చయంగా మేము మీ వద్దకు (ఖుర్ఆన్) గ్రంథాన్ని పంపాము. అందులో మీ కొరకు హితబోధ ఉంది. అయినా మీరు గ్రహించరా?

لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ۚ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝١٠

11 దురాగతాలకు ఒడిగట్టే ఎన్నో జనవాసాలను మేము చెరిగేశాము.[13] వారి తరువాత (వారి స్థానంలో) మేము మరో జాతిని ప్రభవింపజేశాము.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَّاَنْشَاْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ۝١١

ఉంది. ఎలాగంటే పై ఆయతులో ప్రత్యేకంగా ఒకానొక వ్యక్తిని అడిగి తెలుసుకోండి అని అనబడలేదు. తౌరాతు, ఇంజీలు గ్రంథాలపై క్షుణ్ణంగా అవగాహనకు ప్రతి ఒక్కరినీ అడిగి తెలుసుకోవచ్చన్న అర్థం ఇందులో ఇమిడి ఉంది. కనుక ఒక వ్యక్తి అనుసరణ (తఖ్లీద్)ను గురించి ఈ ఆయతు ఎంతమాత్రం ప్రబోధించటం లేదు. 'పండితులను అడిగి తెలుసుకోండి' అని మాత్రమే ప్రబోధించబడింది. సామాన్య ప్రజానీకం – ముఖ్యంగా ధర్మజ్ఞానం లేనివారు – పండితులను అడిగి తెలుసుకోక తప్పదు. ఈ విషయంపై విభేదించటానికి ఎవరూ సాహసించలేరు. ఒకే వ్యక్తిపై ఆధారపడాలన్న ఆదేశం కూడా అందులో లేదు. ఇకపోతే తౌరాతు ఇంజీలు గ్రంథాలు ఆకాశ గ్రంథాలా? లేక మానవ కల్పిత గ్రంథాలా? అవి గనక ఆకాశ గ్రంథాలై ఉంటే పండితుల ద్వారా వాటిలోని అసలు విషయాలను గురించి అడిగి తెలుసుకోండి – ఈ ఆయతుకు సరైన భావం ఇదే.

11. దైవప్రవక్తలు అన్నపానీయాలకు, జీవన్మరణాలకు అతీతులు కారు. ప్రవక్తలకు ఆకలిదప్పికలయ్యేవి. వారూ భోజనం చేసేవారు. వారూ కాలధర్మం చెందేవారు.

12. అంటే మేము మా వాగ్దానం ప్రకారం దైవప్రవక్తలను, విశ్వాసులను రక్షించి, హద్దుమీరి

12 వారు మా శిక్షను పసిగట్ట గానే పలాయనం చిత్తగించారు.[14]

فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾

13 "పారిపోకండి.[15] మీకు సుఖసౌఖ్యాలు ఇవ్వబడిన చోటికే, మీ విశ్రాంతి నిలయాల వైపే మరలిపోండి[16] – బహుశా మీరు దానిని గురించి ప్రశ్నించబడతారేమో!"[17] (అని వారితో అనబడింది).

لَا تَرْكُضُوا۟ وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾

14 (దానికి వారు) "మా పాడుగాను! నిశ్చయంగా మేమే దుర్మార్గులం" అని అనసాగారు.

قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾

ప్రవర్తించే అవిశ్వాసులను, సత్యతిరస్కారులను, ముష్రిక్కులను మాత్రం తుద ముట్టించాము.

13. **'ఖసమ'** (قَصَم) అంటే అసలు ధ్వంసం చేయటం, విరగ్గొట్టడం అని అర్థం. అంటే మేము అరాచకానికి పాల్పడిన ఎన్నో జాతులను అంతమొందించాము. ఊకలా దంచివేశాము. "నూహ్ జాతి తరువాత మేము మరెన్నో జనవాసాలను తుద ముట్టించాము" అని వేరొకచోట అనబడింది. (బనీ ఇస్రాయీల్ – 17)

14. తమపై ఏదో ఆపద విరుచుకుపడబోతుందని వారికి అనిపించగానే దాన్నుంచి తప్పించుకునే ఉపాయాలు ఆలోచించసాగారు. ఉదాహరణకు మేఘ గర్జనను విని లేక పెను తుఫాను ప్రమాదాన్ని పసిగట్టి, భూకంప సూచనలను అంచనావేసి సురక్షిత స్థానాలకు తరలిపోయే సన్నాహాలు చేయటం. మూలంలో 'రక్జున్' అనే పదం ప్రయోగించబడింది. మనిషి గుర్రం మొదలగు వాహనాలపైకి లంఘించి వాటిని వేగంగా పరుగెత్తించటానికి కాలితో వాటిని కొట్టడాన్ని **'రక్జున్'** (رَكْض) అంటారు. అప్పట్నుంచి ఈ పదం 'పరుగెత్తటం' అన్న అర్థంలో వాడబడుతోంది.

15. బహుశా దైవదూతలు ఈ మాటలన్నారు లేదా విశ్వాసులు వ్యంగ్యంగా వారికలా చెప్పారు.

16. అంటే – ఇప్పటివరకూ ఏ ప్రదేశంలో మీరు ఆనందాలను ఆస్వాదిస్తూ ఉండేవారో, ఏ భోగభాగ్యాలు మీ తలబిరుసుతనానికి కారణంగా నిలిచాయో, ఏ నివాసగృహాలు మీలో సోమరితనాన్ని పెంచిపోషించాయో, ఏ కట్టడాలను చూసుకుని మీరు మిడిసిపాటుకు లోనయ్యారో అక్కడికే తిరిగిపోండి.

15 చివరకు మేము వారిని కోతకోసిన చేనులా,[18] చల్లారిపోయిన అగ్నిలా చేసి వేసేంతవరకూ వారు ఆ విధంగా మొత్తుకుంటూనే[19] ఉండిపోయారు.

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ⑮

16 మేము ఆకాశాన్నీ భూమినీ, వాటి మధ్యనున్న సమస్తాన్నీ ఏదో ఆటగా సృష్టించలేదు.[20]

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ⑯

17 ఏదో కాలక్షేపం చేసుకోవాలన్న ఉద్దేశమే మాకుంటే, నిజంగానే,[21] మా వద్దనున్న దానితోనే చేసుకుని ఉండే వారము.[22]

لَوْ اَرَدْنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ ۖ اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ⑰

---

17. కనీసం శిక్ష విధించబడిన తరువాత అయినా ఎవరయినా మీ దుఃఖంలో పాలుపంచు కుంటారేమో! ఇదంతా ఎలా జరిగింది? ఎప్పుడు జరిగింది? ఎందుకు జరిగింది? అని దర్యాప్తు చేస్తారేమో! ఇవి వెటకారంగా చెప్పబడిన మాటలు. వాస్తవానికి ఆపద వచ్చిపడిన తరువాత వారు ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇచ్చే స్థితిలో ఎక్కడుంటారు గనక?

18. **'హసీద్'** (حَصِيْد) అంటే కోతకోయబడిన పంట లేక సమూలంగా పెకలించి వేయబడిన పంట చేను అని అర్థం. **'ఖుమూద్'** అని చల్లారిపోయిన అగ్నిని అంటారు. చివరకు వారు కోతకోసిన చేనులా, అగ్ని చల్లారిపోయిన తరువాత బూడిద కుప్పలా ఎలా ఉంటుందో అలా అయిపోయారు. అంటే వారిలో శక్తిగానీ, యుక్తిగానీ, కదలికగానీ లేకుండాపోయింది.

19. అంటే తమలో జీవం ఉన్నంతవరకూ వారు తమ తప్పును ఒప్పుకుంటూనే ఉన్నారు.

20. పైగా ఈ సృష్టివెనుక ఎన్నో గొప్ప ఆశయాలు, పరమార్థాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి ఏమంటే నా దాసులు నా ముందు తలవంచాలి. నన్ను ధ్యానించాలి. పుణ్యాత్ములకు నేను పుణ్యఫలాన్నీ, పాపాత్ములకు పాపఫలాన్నీ ఇవ్వాలి.

21. అంటే ఏదో ఆషామాషీగా ఇదంతా సృష్టించటం మా ఉద్దేశం ఎంతమాత్రం కాదు. ఒకవేళ మా ఉద్దేశం అదేగనక అయివుంటే దానికోసం ఇంతపెద్ద వ్యవస్థ అవసరం లేదు.

22. ఆ మాత్రం వినోద సామగ్రిని మా వద్దనున్న దాంతోనే సమకూర్చుకోవచ్చు. ఇంతపెద్ద – సువిశాల – విశ్వమండలాన్ని ఉనికిలోనికి తెచ్చి, తెలివి తేటలు, ప్రజ్ఞాపాటవాలు గల జీవులను పుట్టించవలసిన అవసరమే ఉండేది కాదు. "చేసే ఉద్దేశం మాకు

18 అది కాదు. మేము సత్యాన్ని
అసత్యంపై విసరికొడతాము. అది అసత్యం
మాడు బద్దలుగొడుతుంది. దాంతో అది
(అసత్యం) అంతమయిపోతుంది.[23] మీరు
కల్పించే మాటలన్నీ మీ పాలిట వినాశ
కరంగా పరిణమిస్తాయి సుమా![24]

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

19 భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ
ఆయనదే.[25] ఆయన వద్ద ఉన్నవారు[26]
ఆయన్ని ఆరాధించటం పట్ల గర్వం ప్రద
ర్శించరు. (ఆయన దాస్యం చేస్తూ) అలసి
పోరు.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾

లేదు" అని అనేకంటే "చేసే ఉద్దేశమే గనక మాకు ఉంటే" అన్న తర్జుమా అరబీ మూలం దృష్ట్యా ఎంతో సరైనది (ఫత్హుల్ ఖదీర్).

23. అద్భుతమైన ఈ సృష్టి వెనుకగల పరమార్థాలలో ఒకటేమంటే ఇక్కడ సత్యాసత్యాల, ధర్మాధర్మాల మధ్య సంఘర్షణ కొనసాగుతుంది. కడకు మేము సత్యానికి గెలుపును, అసత్యానికి ఓటమిని ఇస్తాము. మేము సత్యాన్ని అసత్యంపై విసరికొడతాము. ఉపకారం ద్వారా అపకారాన్ని దెబ్బతీస్తాము. ధర్మం ద్వారా అధర్మం నడ్డి విరుస్తాము. ఈ విధంగా అసత్యం, అధర్మం, అపకారాల మాడు బద్దలైపోతుంది. ఆఖరికి అది పరాభవంతో తొలగిపోతుంది. **'దమ్గున్'** (دمغ) అంటే మెదడు కంపించేలా తలకు దెబ్బతగలటం. **'జహఖ'** (زهق) అంటే అంతమవటం, నాశనమవటం అని అర్థం.

24. నిజప్రభువు విషయంలో మీరు కల్పించే అసత్యాలన్నీ (ఉదాహరణకు : ఈ ప్రపంచం ఒక ఆటవస్తువు అనీ, ఏదో ఆషామాషీగా ఇదంతా పుట్టించబడిందనీ, మరణానంతర జీవితంగానీ, తీర్పుదినంగానీ లేవు. అంతా ఉత్తిదే అని చెప్పటం) మీ వినాశానికి హేతువుగా పరిణమిస్తాయి. ఎందుకంటే మీరు కల్పించే ఈ మాటలే మిమ్మల్ని అసత్యం, అధర్మం వైపుకు గొనిపోతున్నాయి. తప్పు చేస్తూ కూడా మీరు ఎవరికీ భయపడటం లేదు. పర్యవసానంగా మీరు నెమ్మదిగా పతనం వైపుకు పయనిస్తూ పోతున్నారు.

25. అంతా ఆయన సొత్తే. అందరూ ఆయన బానిసలే.

26. **'ఆయన వద్ద ఉన్నవారు'** అంటే దైవదూతలన్నమాట. వారు కూడా అల్లాహ్ దాసులే, బానిసలే. ఈ వాక్యం ద్వారా దైవదూతల గౌరవం మరింత పెరుగుతుంది. వారు దేవుని సన్నిహితులు (అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నవారు) అని చెప్పటం జరుగుతోంది. "దైవ దూతలు దేవుని కుమార్తెలు" అన్న ముష్రిక్కుల అపవాదు కూడా దీనిద్వారా ఖండించ బడుతోంది. అల్లాహ్కు కొడుకుల అవసరంగానీ, కుమార్తెల అవసరం గానీ లేదు.

يُسَبِّحُونَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

20 వారు రేయింబవళ్లు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉంటారు. ఏమాత్రం బద్ధకం కూడా చూపరు.

أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾

21 ఏమిటీ, వీరు భువిలో దేవుళ్ళుగా కల్పించుకున్నవారు వీరిని సజీవులుగా చేసి నిలబెడతారా?[27]

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾

22 ఒకవేళ భూమ్యాకాశాలలో అల్లాహ్ గాక ఇతర దేవుళ్ళు కూడా ఉండి ఉంటే ఈ రెండింటిలో అరాచకం ఏర్పడేది.[28] కాబట్టి సింహాసనానికి (అర్షకు) అధిపతి అయిన అల్లాహ్ వారు కల్పించే భాగస్వామ్య (షిర్క్) విషయాలన్నింటికీ అతీతుడు, పవిత్రుడు.

జగతిలోని సమస్తమూ ఆయన సొత్తు అయినప్పుడు, దైవదూతలు అహోరాత్రులు ఆయన్ని స్తుతిస్తూ ఉన్నప్పుడు ఆయన ఎవరినయినా బిడ్డలుగా చేసుకోవలసిన పనేముంటుంది?

27. 'నిలబెట్టలేరు' అన్న భావంలో ఇది చెప్పబడింది. మరి ఆ బూటకపు దేవుళ్లకు ఏ శక్తీ, ఏ అధికారమూ లేనపుడు వారిని అల్లాహ్‌కు సహవర్తులుగా ఎందుకు నిలబెడుతున్నట్టు? వారిని ఎందుకు పూజిస్తున్నట్లు??

28. ఒకవేళ భూమ్యాకాశాల సువిశాల వ్యవస్థలో ఇద్దరు దేవుళ్లు ఉండి ఉంటే ఇద్దరి పెత్తనం నడిచేది. ఇరువురూ తమ తమ సంకల్పాల కనుగుణంగా ఈ విశ్వవ్యవస్థను నడిపించేవారు. ఒకవేళ అదే గనక జరిగి ఉంటే ప్రస్తుతం సాఫీగా నడుస్తున్నట్లుగా ఈ వ్యవస్థ నడిచేది కాదు. అడుగడుగునా అవరోధాలు ఎదురయ్యేవి. సంఘర్షణ మొదలయ్యేది. ఒకరు మరొకరికి వ్యతిరేకంగా తమ అధికారాన్ని చెలాయించేవారు. పర్యవసానంగా అధికార దుర్వినియోగం జరిగేది. సర్వత్రా అరాచకం, అశాంతి, అలజడులు నెలకొనేవి.

కాని నేడు విశ్వమండలంలో ఎక్కడా, ఎలాంటి అస్తవ్యస్తతగానీ, అవరోధంగానీ లేదు. ప్రతిదీ తన పనిని తాను చేసుకుపోతోంది. దీన్నిబట్టి బోధపడేదేమిటంటే బ్రహ్మాండమైన ఈ విశ్వవ్యవస్థ వెనుక ఒకే దేవుడున్నాడు. అతని ప్రణాళికననుసరించే ఈ గొప్ప కర్మాగారం సజావుగా నడుస్తోంది. ఏది జరిగినా ఆయన ఆదేశాల ప్రకారమే జరుగుతోంది. ఆయన ఎవరికయినా ఏదైనా ప్రసాదించదలిస్తే దాన్ని అడ్డుకునే

لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُوْنَ ﴿٢٣﴾

23 ఆయన తాను చేసే పనులకు (ఎవరికీ) జవాబుదారు కాడు. అయితే అందరూ (ఆయన ముందు) జవాబు దారులే.

اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ۭ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ ۚ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِيْ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٤﴾

24 ఏమిటీ, వారు అల్లాహ్‌ను కాకుండా ఇతర దేవుళ్ళను కూడా కల్పించు కున్నారా? ఒకవేళ వారలా చేస్తే, "మీరు మీ ప్రమాణాన్ని సమర్పించండి. ఇది నా సహచరుల గ్రంథం. నా పూర్వీకుల నిదర్శనం"[29] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు. అసలు విషయం ఏమిటంటే వారిలో చాలామందికి యదార్థం తెలి యదు. అందుకే వారు విముఖులై ఉన్నారు.

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْٓ اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿٢٥﴾

25 నీకు పూర్వం మేము ఏ ప్రవక్తను పంపినా, "నేను తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు, కనుక మీరు నన్నే ఆరాధించండి"[30] అనే సందేశాన్ని (వహీని) అతనికి పంపాము.

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ۭ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٢٦﴾

26 కరుణామయునికి సంతానం ఉందని వారు (ముష్రిక్కులు) చెబుతున్నారు. (ఇది నిజం కాదు) ఆయన పవిత్రుడు. పైగా వారంతా (దైవదూతలంతా) గౌరవించ బడిన ఆయన దాసులు.

వారెవరూ లేరు. ఒకవేళ ఆయన ఎవరికైనా ఇవ్వకపోతే ఆయన నుంచి ఇప్పించేవారు ఎవరూ లేరు.

29. **'జిక్రు మన్ మ్మయియ'** (ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ) అంటే ఖుర్‌ఆన్ అని అర్థం. 'పూర్వీకుల నిదర్శనం' అంటే గతంలోని ఆకాశ గ్రంథాలన్నమాట. అంటే ఖుర్‌ఆన్‌లోనూ, దానికి మునుపు వచ్చిన గ్రంథాలలోనూ ఒకే ఆరాధ్య దేవుని దైవత్వం, పోషకత్వం గురించి ప్రస్తావించబడింది. కాని ముష్రిక్కులు ఈ వాస్తవాన్ని ఒప్పుకోవడానికి సిద్ధంగా లేరు. 'ఏకదైవారాధన' పట్ల వారి వైముఖ్యం కొనసాగుతూనే ఉంది.

27 ఏ విషయంలోనూ వారు ఆయనకంటే ముందు మాట్లాడరు. పైగా ఆయన ఆజ్ఞను ఖచ్చితంగా పాటిస్తారు.[31]

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ۝٢٧

28 వారికి ముందున్నవాటి గురించి, వెనుక ఉన్న వాటి గురించి కూడా ఆయనకు తెలుసు. సిఫారసు వినటానికి అల్లాహ్ ఇష్టపడిన వారి[32] విషయంలో తప్ప వారు ఎవరి గురించి కూడా సిఫారసు చేయజాలరు. వారు స్వయంగా అల్లాహ్ రౌద్రానికి భీతిల్లుతూ ఉంటారు.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ۝٢٨

30. అంటే దైవప్రవక్తలంతా మౌలికంగా తెచ్చిన సందేశం ఒక్కటే – అదే ఏకదైవారాధన (తౌహీద్).

31. **'దైవదూతలు అల్లాహ్ కుమార్తెలు'** అని చెప్పే ముష్రిక్కుల మాటలు ఈ వాక్యం ద్వారా నిర్ద్వంద్వంగా ఖండించబడ్డాయి. వారు కుమార్తెలు కారనీ, వారు సామీప్యం పొందిన దాసులనీ, దైవాజ్ఞాపాలనలో నిమగ్నులై ఉన్నవారని చెప్పబడింది. దైవానికి కొడుకుల అవసరంగానీ, కూతుళ్ల అవసరంగానీ లేదు. ఎవరికయినా కొడుకుల, కూతుళ్ల అవసరం ఎప్పుడు ఏర్పడుతుంది? కార్యనిర్వహణలో అలసిపోయినప్పుడు, నీరసించినప్పుడు, వృద్ధాప్యం వచ్చినప్పుడు! అంతేకదా! ఆ సమయంలో సంతానం తమ తండ్రికి ఆసరాగా నిలబడుతుంది. అయితే వృద్ధాప్యం, బలహీనత, నీరసం వంటివి మానవ సహజమైనవి. ఇవి అల్లాహ్‌కు వర్తించవు. ఇలాంటి బలహీనతలన్నింటికీ అల్లాహ్ అతీతుడు, పవిత్రుడు. అందువల్ల ఆయనకు బిడ్డల అవసరంగానీ, చేయూతనిచ్చే వారి అక్కరగానీ లేదు. అందుకే దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో పదే పదే 'అల్లాహ్‌కు సంతానం లేదు' అనే మాట పునరావృతం అవుతూ ఉంటుంది.

32. దైవప్రవక్తలు, సజ్జనులతోపాటు, దైవదూతలు కూడా సిఫారసు చేస్తారని ఈ ఆయతు ద్వారా విదితమవుతోంది. ప్రామాణిక హదీసు ద్వారా కూడా ఈ విషయానికి సమర్థన లభిస్తోంది. అయితే అల్లాహ్ ఇష్టపడిన వారి విషయంలో మటుకే వారు సిఫారసు చెయ్యగలుగుతారు. అవిధేయుల, తలబిరుసుల కోసం సిఫారసు చేయటానికి ఆయన ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ఇష్టపడడు అన్నది సుస్పష్టం. విధేయులై, ఏకదైవారాధకులై ఉండి తప్పులు జరిగిన వారి విషయంలో సిఫారసు చేయడానికి మాత్రమే దేవుడు సుముఖత వ్యక్తం చేస్తాడు.

29 వారిలో ఎవరయినా "అల్లాహ్‌తో పాటు నేనూ పూజ్యుడినే" అని అంటే మేమతన్ని నరకయాతనకు గురి చేస్తాము.[33] మేము దుర్మార్గులకు వొసగే ప్రతిఫలం ఇదే.

وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّن دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

30 భూమ్యాకాశాలు కలిసి వుండగా, మేము వాటిని విడదీసిన[34] వైనాన్ని తిరస్కారులు చూడలేదా?[35] ఇంకా, ప్రాణమున్న ప్రతిదానినీ మేము నీటితోనే చేశాము.[36] అయినప్పటికీ వీళ్లు విశ్వసించరా?

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

33. ఈ దైవదూతలలో కూడా ఏ ఒక్కరైనా తమను తాము ఆరాధ్యదైవంగా ప్రకటిస్తే అతన్ని కూడా మేము నరకానికి ఆహుతి చేస్తాము. ఇదొక నిబంధన మాత్రమే. ఇలా జరిగితీరాలని లేదు. ఎందుకంటే దైవదూతలు దైవాజ్ఞను జవదాటరు. కాకపోతే షిర్క్ (బహుదైవారాధన)ను ఖండించి, ఏకదైవారాధన (తౌహీద్)ను రుజువు చేయడానికి ఈ విధంగా అనబడింది. ఉదాహరణకు దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ఈ విధంగా కూడా సెలవీయబడింది : 1. వారికి ఇలా చెప్పు : "ఒకవేళ కరుణామయునికే గనక సంతానం ఉండి ఉంటే, అందరికన్నా ముందు నేనే వారిని ఆరాధించి ఉండేవాణ్ణి." (జుఖ్రుఫ్ – 81) 2. "ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ నువ్వు షిర్కుకు ఒడిగట్టినా, నీ సత్కార్యాలు కూడా నాశనమైపోతాయి." (జుమర్ – 65) ఈ వాక్యాలన్నీ అటువంటివే. ఇవన్నీ నిబంధనాపూరిత వాక్యాలు. నిజంగా అలా జరుగుతుందని మనం అనుకోవాల్సిన అవసరం లేదు.

34. **'రత్ఖున్'** (رَتْقٌ) అంటే మూయబడి ఉండటం అని అసలు అర్థం. **'ఫత్ఖున్'** (فَتْقٌ) అంటే తెరవటం, వేరుపరచటం అని అర్థం. ఆదిలో భూమ్యాకాశాలు పరస్పరం కలిసి ఉండేవి. మేము వాటిని వేరుపరచాము. ఆకాశాలను పైకిలేపాము. భూమిని మాత్రం యథాస్థానంలో ఉంచాము. పై నుంచి కురిసే వర్షపు నీరును పీల్చి అది పంటల ఉత్పత్తికి అనువైనదిగా రూపొందింది.

35. ఇక్కడ 'చూడటం' అంటే కళ్లతో చూడటం అని అర్థం కాదు. మనోనేత్రంతో చూడటం అని భావం. వారు అద్భుతమైన ఈ సృష్టిని గమనించటం లేదా? ఆయన పనితనంపై యోచన చేయటం లేదా? ఈ వాస్తవాన్ని ఇంతవరకు వారు తెలుసుకోలేదా? అని భావం.

36. ఇక్కడ **'నీటితో'** అనే పదాన్ని వర్షపు నీరుగా, కాలువల నీరుగా భావించినట్లయితే అప్పటికీ – దానిద్వారా ప్రతి వస్తువుకూ నవజీవనం లభిస్తుంది. ఒకవేళ ఈ పదాన్ని

31 భూమి వారిని కుదిపివేయకుండా ఉండటానికని[37] మేము అందులో పర్వతాలను చేశాము. వారు తమ మార్గాలను పొందటానికి[38] అందులో సువిశాలమైన రహదార్లను ఏర్పరచాము.

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

32 మరి ఆకాశాన్ని సురక్షితమైన కప్పుగా[39] చేసినది కూడా మేమే. కాని ప్రజలు దాని సూచనలపై (పనితనంపై, సృష్టి ప్రక్రియపై) బొత్తిగా ధ్యాస కనబరచరు.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

33 రేయింబవళ్లనూ, సూర్యచంద్రులనూ సృష్టించినవాడు కూడా ఆయనే.[40] వాటిలో ప్రతిదీ తన తన కక్ష్యలో తేలియాడుతూ ఉంది.[41]

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾

'వీర్యబిందువు' అన్న అర్థంలో తీసుకుంటే – ప్రతి ప్రాణీ దాంతోనే ఉనికిలోకి వస్తుందన్నది జగమెరిగిన సత్యం. మగజీవి వెన్నులో నుంచి వెలువడే ఈ అల్ప పదార్థం ఆడజీవి గర్భసంచిలో ప్రవేశించి, తిష్ఠవేసి, పిండంగా మారి, ప్రాణిగా రూపాంతరం చెందుతుంది.

37. బ్రహ్మాండమైన ఈ పర్వతాలే గనక భూమిలో మేకుల మాదిరిగా పాతిపెట్టబడకపోతే భూమి ప్రకంపిస్తూ, దొర్లిపోతూ ఉండేది. అదే గనక జరిగితే భూమిపై మనుషుల, జంతువుల మనుగడ దుర్లభమైపోయేది. అందుకే మేము దానిపై పర్వతాల బరువును మోపి అది అతలాకుతలం కాకుండా ఉండేలా చేశాము.

38. భూమిలో సువిశాలమైన రహదార్లను ఏర్పరచటమంటే భావం ఎత్తయిన పర్వత శ్రేణులు ఉన్నప్పటికీ వాటి మధ్య కనుమలను, లోయలను కూడా ఉంచాము. వాటిద్వారా మీరు ఒక ప్రాంతం నుంచి మరో ప్రాంతానికి తరలిపోవటానికి వీలు కలుగుతుంది. **"యహ్‌తదూన్"** (يَهْتَدُونَ) అన్న పదానికి వారు తమ బ్రతుకుతెరువుకోసం దారి చూసుకోవటానికి తగిన త్రోవలను ఏర్పరచాము అన్న భావం కూడా వస్తుంది.

39. **"సఖ్‌ఫమ్ మహ్‌ఫూజా"** (سَقْفًا مَّحْفُوظًا) అంటే భూమి కొరకు ఓ భద్రతాయుతమైన పైకప్పు. ఏ విధంగానయితే ఒక పందిరి, గుడారు, చావిడి కప్పుగా ఉంటాయో అదే విధంగా ఆకాశాన్ని సువిశాలమైన కప్పుగా చేశాము. పైగా దాన్ని అత్యంత పటిష్టమైనదిగా, సురక్షితమైనదిగా చేశాము. మిన్నువిరిగి మీద పడుతుందన్న భయంలేకుండా చేశాము.

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ أَفَإِن مِّتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾

34 (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వం కూడా మేము ఏ మానవుణ్ణీ శాశ్వతంగా జీవించి ఉండేట్లుగా చేయలేదు. ఒకవేళ నువ్వు చనిపోతే, వాళ్లు మాత్రం శాశ్వతంగా బ్రతికి ఉంటారా ఏమిటీ?[42]

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

35 ప్రతి ప్రాణీ మృత్యువును చవి చూడవలసిందే. మేము మిమ్మల్ని పరీక్షించే నిమిత్తం కష్టసుఖాలకు (కలిమి లేములకు) గురిచేస్తూ ఉంటాము.[43] ఎట్టకేలకు మీరు మా వద్దకే మరలించబడతారు.[44]

40. అంటే రాత్రిని విశ్రాంతి సమయంగా, పగటిని ఉపాధి సముపార్జనా సమయంగా చేశాము. సూర్యుణ్ణి పగటి సూచనగా, చంద్రుణ్ణి రేయి నిదర్శనంగా చేశాము. మీరు నెలలను, సంవత్సరాలను లెక్కించటానికి కూడా ఇవి తోడ్పడతాయి.

41. నీటిలో తేలియాడే వస్తువుల మాదిరిగానే సూర్యుడు, చంద్రుడు, ఇతర గ్రహాలు తమ తమ కక్ష్యల్లో తేలియాడుతూ – అంటే తిరుగాడుతూ – ఉంటాయి.

42. అవిశ్వాసుల ప్రేలాపనలకు సమాధానంగా ఇలా అనబడింది. ఏదో ఒక రోజు ఇతడు చావవలసిన వాడే అని వారు మహాప్రవక్త (స) గురించి వెటకారంగా అనేవారు. దానికి సమాధానంగా అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు : అందరూ కాలం చేయవలసిన వారే. మృత్యువు ప్రతి ఒక్కరినీ కబళించటం ఖాయం. ముహమ్మద్ (సఅసం) కూడా దీనికి అతీతులు కారు. ఎందుకంటే ఆయన (స) కూడా మానవమాత్రులే. ఏ మనిషినీ మేము మృత్యుంజయునిగా చేయలేదు. ఏ ఒక్కరూ నిత్యులుకారు. ఈ విధంగా ప్రేలేవారు మాత్రం చావకుండా ఉంటారా? ఈ ఆయతు ద్వారా ప్రవక్తలకు, సజ్జనులకు చావులేదనీ, వారు ఎల్లప్పుడూ బ్రతికే ఉంటారన్న విగ్రహారాధకుల మిథ్యా భావనలు నిర్ద్వంద్వంగా ఖండించబడ్డాయి.

43. అంటే ఒక్కోసారి కష్టాలకు, కడగండ్లకు, ఆర్థిక ఒడిదుడుకులకు లోనుచేసి పరీక్షిస్తే, ఒక్కోసారి సిరిసంపదలను, సుఖసౌఖ్యాలను ప్రసాదించి పరీక్షిస్తాము. కొన్నిసార్లు అస్వస్థతకు గురిచేస్తే కొన్నిసార్లు ఆరోగ్య భాగ్యాన్ని అనుగ్రహిస్తాము. సర్వకాల సర్వావస్థల్లో ఎవరు కృతజ్ఞులుగా మెలగుతారో, మరెవరు కృతఘ్నులుగా వ్యవహరిస్తారో మేము బాగా పరికిస్తాము. ఎవరు ఓరిమిని కనబరుస్తారో, మరెవరు అసహనంతో చిందులు వేస్తారో చూస్తాము. ఓర్పు, కృతజ్ఞతాభావం దైవప్రసన్నతను చూరగొనగా, అసహనం, కృతఘ్నతాధోరణి దైవాగ్రహానికి కారణభూతమవుతాయి.

وَإِذَا رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا
الَّذِى يَذْكُرُ ءَالِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ هُمْ كَٰفِرُونَ ٣٦

36 ఈ అవిశ్వాసులు నిన్ను చూసినప్పుడల్లా నిన్ను ఎగతాళి చేయటం తప్ప వారికి వేరే పనీపాటాలేదు. "మీ దేవుళ్లను గురించి (చెడుగా) ప్రస్తావించేది ఈయనగారేనా!?" అని (వెటకారంగా) వారంటారు. మరి (చూడబోతే) కరుణామయుని ప్రస్తావన రాగానే తిరస్కారానికి పాల్పడుతున్నది వారే.[45]

خُلِقَ الْإِنسَٰنُ مِنْ عَجَلٍ سَأُو۟رِيكُمْ ءَايَٰتِى فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ٣٧

37 మానవుడు మహా తొందరపాటు స్వభావిగా పుట్టించబడ్డాడు. మీకు నా సూచనలను ఇప్పుడే చూపిస్తాను – కనుక నన్ను తొందరపెట్టకండి.[46]

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ٣٨

38 "మీరు సత్యవంతులే అయితే ఆ వాగ్దానం ఎప్పుడు సంభవిస్తుందో చెప్పండి?" అని వారు అంటున్నారు.

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ
النَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ٣٩

39 ఆ సమయంలో తాము ఈ నరకాగ్నిని తమ ముఖాల నుంచిగానీ, తమ వీపుల నుంచి గానీ తొలగించజాలమనీ, తమకు

---

44. మీ కర్మలనుబట్టి అక్కడ మీకు బహుమానం ఇవ్వటమో, శిక్షించటమో జరుగుతుంది. సత్కర్మలు చేసిన వారికి బహుమానం, దుష్కర్మలు చేసిన వారికి శిక్ష.

45. వారు స్వయంగా కరుణామయుడైన అల్లాహ్‌ను ధిక్కరిస్తున్నది గాకుండా ఆ నిజ ప్రభువును విశ్వసించేవారిని పరిహసించటం, ఏకంగా దైవప్రవక్తనే ఎగతాళి చేయటం వారి తలబిరుసుతనానికి ప్రతీక. "ఓ ప్రవక్తా! ఈ (మక్కా) అవిశ్వాసులు నిన్ను చూసినప్పుడు ఎగతాళికి దిగుతారు. దేవుడు తన ప్రవక్తగా చేసి పంపినది ఈయన్నేనా?! అని అంటారు." (అల్ ఫుర్ఖాన్ – 41)

46. అవిశ్వాసుల తొందరపాటు డిమాండ్లకు సమాధానంగా ఇలా అనబడింది. మనిషి స్వభావంలో తొందరపాటు, ఆత్రం ఉండటం వల్ల అతను ప్రవక్తను కూడా తొందర పెట్టేస్తాడు. నువ్వు చెప్పేదే నిజమైతే మాపై ఆ శిక్షను ఎందుకు తీసుకురావు?! అని సవాలు విసురుతాడు. దానికి జవాబుగా అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : మరీ అంత తొందరపెట్టకండి. త్వరలోనే నా సూచనలను మీకు చూపిస్తాను. 'సూచనలు' అంటే అది శిక్షా కావచ్చు లేదా దైవప్రవక్త (స) ద్వారా చూపించబడే మహిమలూ కావచ్చు.

بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا
مِنْهُم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾

సహాయం కూడా అందజాలదనీ అవిశ్వాసులు తెలుసుకుంటే ఎంత బావుంటుంది![47]

40 (అవును!) ఆ ఘడియ అకస్మాత్తుగా వారిపై వచ్చిపడుతుంది. అది వారిని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసేస్తుంది.[48] మరి వారు దాన్ని దాటవేయనూ లేరు, కొద్దిపాటి గడువు కూడా వారికి ఇవ్వబడదు.[49]

41 (ఓ ముహమ్మద్ – సఅసం!) నీకు పూర్వం వచ్చిన ప్రవక్తలను కూడా పరిహసించటం జరిగింది. అయితే చివరికి పరిహరిస్తూ ఉన్నవారికే, తాము పరిహసించినది చుట్టుకున్నది.[50]

47. ఆ శిక్ష ఎంత భయంకరంగా ఉంటుందో వారికి తెలిస్తే బహుశా దానికోసం వారు ఎన్నడూ ఇంత ఆత్రం చేసేవారు కారు. పైగా ఆ శిక్ష నుంచి దేవుని శరణు కోరుకుంటూ విశ్వసించేవారు.

48. ఏంచేయాలో తెలీక మతి చలించిపోతుంది. దిక్కుతోచక దిక్కులు చూస్తూ ఉండిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.

49. పశ్చాత్తాపం చెందటానికిగానీ, తప్పులను సరిదిద్దుకుని మంచిపనులు చేయడానికిగానీ వారికి మరో అవకాశం ఇవ్వబడదు.

50. ఈ ఆయతులో దేవుడు తన అంతిమ ప్రవక్త (సఅసం)ను ఓదారుస్తున్నాడు. ఓ ప్రవక్తా (స)! ఈ బహుదైవారాధకుల పరిహాసపు మాటలు విని కృంగిపోకు. నిరుత్సాహం చెందకు. ఇదేమీ కొత్త విషయం కాదు. వీళ్లు ఎప్పుడూ ఇంతే. నీకు పూర్వం వచ్చిన ప్రవక్తలను కూడా అవిశ్వాసులు, ముష్రిక్కులు ఇలాగే వేళాకోళం చేశారు. ఆట పట్టించారు. ఎట్టకేలకు వారు చేసిన వేళాకోళమే వారి కొంప ముంచింది. ఏ శిక్షను వారు ఆషామాషీగా తీసుకున్నారో అదే వారిపై అమాంతం విరుచుకుపడింది. ఆ మాటే దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో మరోచోట ఈ విధంగా చెప్పబడింది : "(ఓ ముహమ్మద్!) నీకు పూర్వం కూడా ప్రవక్తలు ధిక్కరించబడ్డారు. వారు ఈ ధిక్కార వైఖరిపట్ల, తమకు పెట్టిన బాధల పట్ల ఓర్పు వహించారు. చివరకు మా సహాయం వారికి అందింది" (అల్ అన్ఆమ్ – 34). ఒకవైపు ఈ ఆయతు ద్వారా దైవప్రవక్త (స)ను ఓదారుస్తూనే మరోవైపు అవిశ్వాసులను దేవుడు పరోక్షంగా హెచ్చరించాడు.

42 "(ఓ ప్రవక్తా!) కరుణామయుని (ఆగ్రహం) నుంచి రేయీ పగలూ మిమ్మల్ని రక్షించగల వాడెవడు?"[51] అని వారిని అడుగు. అసలు విషయమేమిటంటే వాళ్లు తమ ప్రభువు ధ్యానం పట్ల విముఖులై ఉన్నారు.

قُلْ مَنْ يَّكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ۭ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٤٢﴾

43 ఏమిటీ, మేము తప్ప వారిని ఆపదల నుంచి కాపాడే వేరే దేవుళ్లు కూడా ఎవరయినా ఉన్నారా? వారు స్వయంగా తమకు సహాయం చేసుకునే శక్తిని కలిగి లేరు. మా తరఫున కూడా వారికెలాంటి అండదండలూ లేవు.[52]

اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا ۭ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا يُصْحَبُوْنَ ﴿٤٣﴾

44 పైగా మేము వారికీ, వారి తాత ముత్తాతలకూ జీవన సామగ్రిని ఇచ్చాము. చివరికి (దాన్ని అనుభవిస్తూనే) వారి ఆయుషు గడచిపోయింది.[53] మేము

بَلْ مَتَّعْنَا هٰٓؤُلَاۗءِ وَاٰبَاۗءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۭ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ۭ

51. అంటే – మీరు చేసే పాపిష్టిపనులు అన్నీ ఇన్నీ కావు. వాటికి శిక్షగా – రాత్రి పూటగానీ, పట్టపగలుగానీ – ఏ క్షణంలోనయినా దేవుడు మీపై తన కొరడాను ఝుళిపించవచ్చు. అదే గనక జరిగితే దేవుని పట్టునుంచి మిమ్మల్ని కాపాడేవాడెవడు? మీ నిజదైవం దయామయుడు గనక, ఆయన మీకు గడువు ఇస్తూ పోతున్నాడు గనక మీరు బతికిపోతున్నారు. ఈ సత్యాన్ని మీరు ఎంత తొందరగా తెలుసుకుంటే అంత మంచిది.

52. వాళ్లు ఖుద్దుగా మా పట్టునుంచి తప్పించుకునే స్థితిలో లేరు. మరలాంటప్పుడు వారు ఇతరులను శిక్షనుంచి ఎలా కాపాడగలుగుతారు?

53. వారి తాతముత్తాతలు భోగభాగ్యాలను అనుభవించినంత మాత్రాన, జీవితకాలంలో వారికి సుఖసౌఖ్యాలు లభించినంత మాత్రాన తాము సన్మార్గాన ఉన్నారని ఊహాలోకంలో విహరిస్తున్నారా వీరు? ఇకమీదట కూడా తాము, తమ భావితరాలు ఇలాగే హాయిగా ఉండగలమని అనుకుంటున్నారా? ముమ్మాటికీ అలా జరగదు. అది మూన్నాళ్ల ముచ్చట మాత్రమే. అది మా నిర్ధారిత గడువులో అంతర్భాగం మాత్రమే. తాత్కాలికమైన ఈ సుఖసౌఖ్యాలను, భోగభాగ్యాలను చూసుకుని వారు మురిసిపోరాదు. మోసపోకూడదు.

أَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٤٤﴾

భూమిని దాని అంచుల నుంచి కుదించు కుంటూ రావటాన్ని[54] వారు చూడటం లేదా? ఏమిటి, ఇప్పటికీ వీళ్ళే ప్రాబల్యం వహిస్తారటనా?[55]

قُلْ اِنَّمَآ اُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ ۖ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاۗءَ اِذَا مَا يُنْذَرُوْنَ ﴿٤٥﴾

45 (ఓ ప్రవక్తా!) "కేవలం నేను మిమ్మల్ని దైవ సందేశం (వహీ) ఆధారంగా హెచ్చరి స్తున్నాను" అని వారికి చెప్పు. అయితే తమను హెచ్చరించినప్పుడు, చెవిటివారు ఆ పిలుపును వినరు.[56]

وَلَىِٕنْ مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٤٦﴾

46 ఒకవేళ నీ ప్రభువు శిక్షా తాకిడి వారికి ఏ కాస్త తగిలినా "అయ్యో! మా పాడు గాను! ముమ్మాటికీ మేమే దుర్మార్గులం"[57] అని హాహాకారాలు చేస్తారు.

54. అంటే నేల నాలుగు వైపులా విస్తరిల్లి ఉన్న అవిశ్వాసం (కుఫ్ర్) క్రమక్రమంగా క్షీణిస్తోంది, కుంచించుకుపోతోంది. అదే సమయంలో ఇస్లాం దిన దిన ప్రవర్ధమాన మవుతోంది. అవిశ్వాసుల కాళ్ల క్రింద నేల కదులుతోంది. ఇస్లాం కాంతి రేఖలు నలుదిక్కులా ప్రసరిస్తున్నాయి. ముస్లింలు తమ జైత్రయాత్రను కొనసాగిస్తూ ఉన్నారు.

55. ఇదంతా కళ్లారా చూస్తూ కూడా అవిశ్వాసులు, 'మాదే పైచేయి అవుతుంద'ని భావించటం అవివేకం. వారు గెలవటం లేదు, ఓడిపోతున్నారు. వారి గౌరవోన్నతులు పెరగటం లేదు, క్షీణిస్తున్నాయి. పరాభవం నలువైపుల నుంచీ వారిని క్రమ్ముకుంటూ వస్తోంది.

56. అంటే – ఖుర్ఆన్ ద్వారా వారికి బోధపరుస్తున్నాను. సజ్జనులకు శుభవార్తను వినిపిం చటం, దుష్టులను హెచ్చరించటమే నా ప్రధాన కర్తవ్యం అన్నది ప్రవక్త (స) పలుకుల్లోని ఆంతర్యం. కాని అల్లాహ్ ఎవరి చెవులకు చెవుడును ఇచ్చాడో వారి కర్ణపుటాలకు సత్యం వినబడదు. వారి హృదయాలపై తెరలు పడిపోయాయి. ఖుర్ఆన్‌ను వినిపించినా, భయబోధ చేసినా వారి మనసులు మారవు.

57. దేవుని దెబ్బ సాధారణమయింది కాదు. దాని తాకిడి ఏకాస్త తగిలినా వారికి దిమ్మ తిరిగిపోతుంది. హాహాకారాలు చేస్తూ తమ తప్పులను ఒప్పుకుంటారు. తామే తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకున్నామని అంగీకరిస్తారు.

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ
شَيْئًا ۖ وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا
بِهَا ۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾

47 మేము ప్రళయదినాన న్యాయంగా తూచే త్రాసులను నెలకొల్పుతాము. మరి ఏ ప్రాణికీ రవంత అన్యాయం కూడా జరగదు. ఒకవేళ ఆవగింజంత ఆచరణ ఉన్నా మేము దానిని హాజరు పరుస్తాము. లెక్క తీసుకోవటానికి మేము చాలు.[58]

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً
وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

48 మేము మూసా, హారూనులకు తీర్పులు చేసే గీటురాయిని, జ్యోతినీ, భయ భక్తులు గలవారికి హితోపదేశంతో కూడిన గ్రంథాన్నీ ఇచ్చాము.[59]

58. **'మవాజీన్'** (مَوَازِين) అంటే త్రాసులు అని అర్థం. కర్మల బరువును తూయటానికి తీర్పుదినాన అనేక త్రాసులుగానీ లేక ఒకే త్రాసుగానీ నెలకొల్పబడవచ్చు. మనిషి చేసే కర్మలకు ఒక రూపుగానీ, ఉనికిగానీ లేదు. మరలాంటప్పుడు బరువులను తూచేదెలా? ఒకప్పుడైతే ఇది అర్థమయ్యేది కాదు. కాని ప్రస్తుతం జరిగిన శాస్త్రీయ పరిశోధనల, కొంగ్రొత్త ఆవిష్కరణల వెలుగులో రూపురేఖలు లేని వస్తువుల బరువు కూడా తూయబడుతోంది. మానవుడే తన మేధాశక్తితో ఇలాంటి పనులు చేయగలుగు తున్నప్పుడు మనిషిని సృష్టించిన సృష్టికర్తకు మానవ కర్మల లెక్క తేల్చటం ఓ లెక్కా? ఆయన తలిస్తే కానిదంటూ ఏదీ ఉండదు. ఆయన గనక తలచుకుంటే మనుషులకు వారి కర్మల్ని చూపేందుకు వాటికి ఆకారాన్ని ప్రసాదించినా ఆశ్చర్యం లేదు. కొన్ని కర్మలు రూపుధరిస్తాయని హదీసుల ద్వారా కూడా రూఢీ అవుతోంది. ఉదాహరణకు: ఖుర్ఆన్‌ను పారాయణం చేసే వ్యక్తి కోసం ఖుర్ఆన్ అందమైన ఒక యువకుని రూపంలో ముందుకు వస్తుంది. నువ్వెవరివి? అని అతను అడిగితే,"నేను ఖుర్ఆన్‌ను. నువ్వు నన్ను రాత్రిపూట మేల్కొని పారాయణం చేసేవాడివి. పగటి పూట దాహంతో బాధపడుతూనే పఠించేవాడివి" అని అంటుంది (ముస్నదె అహ్మద్– 5/348, 352; ఇబ్నెమాజ – కితాబుల్ అదబ్). అలాగే విశ్వాసి సమాధిలో అతని సదాచరణ ఒక ఆకర్షణీయమైన రంగులో, పరిమళం గుభాళించే యువకుని రూపంలో ముందుకు వస్తుంది. అయితే అవిశ్వాసి, కపటి వద్దకు దీనికి భిన్నమైన రూపంలో వస్తుంది (ముస్నదె అహ్మద్–5/287). దీనికి సంబంధించిన మరిన్ని వివరాల కోసం అల్ ఆరాఫ్ సూరా 9వ ఆయతుకు ఇవ్వబడిన వివరణను చూడండి. మూలంలో **'ఖిస్త్'** (قِسْط) అని ఉంది. వాక్యంలో ఇది 'మవాజీన్'కు విశేషణంగా ప్రయోగించబడింది. న్యాయం చేసేటటువంటి త్రాసు లేక త్రాసులు అని దాని భావం.

59. దైవప్రవక్త హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం)కు ఇవ్వబడిన తౌరాత్ గ్రంథం విశిష్టతలు ఇందులో వర్ణించబడ్డాయి. ఆ గ్రంథం కూడా ఖుర్ఆన్ లాగానే భయభక్తులు గల

49 తమ ప్రభువును చూడకుండానే భయ పడే భక్తులు వారు. ప్రళయ ఘడియపట్ల (గల తలంపుతోనే) వారు వణికి పోతారు.[60]

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾

50 ఇది శుభప్రదమైన ఉపదేశం. దీనిని అవతరింపజేసినది కూడా మేమే. అయినా మీరు దీనిని త్రోసిపుచ్చుతున్నారా?[61]

وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ ۚ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾

51 అంతకుముందే మేము ఇబ్రాహీముకు అతని మార్గదర్శకత్వాన్ని (ప్రజ్ఞను) ప్రసాదించాము.[62] అతని (యోగ్యత) గురించి మాకు ముందు నుంచే బాగా తెలుసు.[63]

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾

వారికే హితబోధినిగా పంపబడింది. ఎవరి హృదయాలలో అల్లాహ్‌పట్ల భక్తి, భయము లేదో వారు దైవగ్రంథాన్ని అసలు పట్టించుకోరు. అలాంటప్పుడు ఆ గ్రంథం వారికి ఎలా మార్గదర్శకం కాగలుగుతుంది? మార్గదర్శకత్వం పొందాలనుకుంటే ముందు ఆ గ్రంథాన్ని శ్రద్ధాభక్తులతో అధ్యయనం చేయాలి. ఆపైన అందలి విషయాల గురించి చింతన చేయాలి.

60. ఇవి దైవభీతి, దైవభక్తి గలవారి లక్షణాలు. అల్ బఖరా సూరా ఆరంభంలోనూ, ఇతరచోట్ల కూడా అలాంటి భక్తిపరాయణుల చిహ్నాలు అభివర్ణించబడ్డాయి.

61. హితబోధను గ్రహించదలిచే వారికొరకు ఈ గ్రంథం (ఖుర్‌ఆన్) శుభాల సరోవరం వంటిది. శ్రేయోదాయకమైనది. ఈ గ్రంథాన్ని కూడా మేమే అవతరింపజేశాము. తౌరాత్ గ్రంథం దైవగ్రంథం అని మీకు దృఢనమ్మకం ఉన్నప్పుడు "ఖుర్‌ఆన్ దేవుని తరఫున అవతరింపజేయబడింది " అన్న విషయాన్ని మీరెందుకు నిరాకరిస్తున్నట్టు?

62. హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం)కు తౌరాతు గ్రంథాన్ని వొసగక ముందే మేము ఇబ్రాహీమునకు సన్మార్గాన్ని, బుద్ధికుశలతను ప్రసాదించాము అని ఒక అర్థం వస్తుంది. ఇబ్రాహీమునకు ప్రవక్త పదవిని ఇవ్వకముందే అతని చుట్టూ ప్రబలి ఉన్న విగ్రహారాధన పట్ల ఆలోచనను రగుల్గొల్పాము అని మరొక అర్థం వస్తుంది.

63. అంటే మేము ప్రసాదించే తెలివితేటలకు, ప్రజ్ఞాపాటవాలకు అతను పూర్తిగా అర్హుడనీ, వాటిని అతను దుర్వినియోగం చేయడని మాకు తెలుసు.

52 అతను తన తండ్రితో, తన జాతి
వారితో “ఇంతకీ మీరు ఇంతటి శ్రద్ధాభక్తు
లతో పూజిస్తూ కూర్చున్న ఈ విగ్రహాల
సంగతేమిటీ?”[64] అని అడిగినప్పుడు,

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾

53 “మా తాతముత్తాతలు వీటిని పూజిస్తూ
ఉండగా మేము చూసి ఉన్నాము”[65] అని
వారంతా సమాధానమిచ్చారు.

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾

54 “అలాగయితే మీరూ, మీ తాత
ముత్తాతలంతా స్పష్టమైన అపమార్గానికి
లోనై ఉన్నారు” అని అతను అన్నాడు.

قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾

55 “ఏమిటీ? నువ్వు మా వద్దకు నిజం
గానే సత్యం తీసుకుని వచ్చావా? లేక ఇట్టే
ఆటపట్టిస్తున్నావా?”[66]అని అడిగారు వారు.

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾

64. **‘తమాసీల్’** (تَمَاثِيل) అంటే యధాతథంగా అనుకరించబడినవి అని అర్థం. రాతితో చెక్కిన శిల్పాలు, కాగితం లేక గోడలపై గీసిన బొమ్మలన్నీ ఇందులోకి వస్తాయి. ఇబ్రాహీమ్ జాతిప్రజలు తమ పూర్వీకుల్లోని పుణ్యపురుషుల విగ్రహాలను, రాళ్ళతో చెక్కిన వారి ఆకారాలను పూజిస్తూ వాటి ముందు తలవంచుతూ ఉండేవారు. **‘ఆకిఫూన్’** (عَاكِفُون) అంటే పట్టుకు కూర్చోవటం, అక్కడే తిష్ఠవేయటం అని భావం. ‘ఏతెకాఫ్’ అనే పదం కూడా దీన్నుంచే వచ్చింది. దాసుడు ఏకాగ్రతతో దైవధ్యానం చేసేందుకు, దైవసామీప్యం పొందేందుకు ఏతెకాఫ్ వ్రతం పాటిస్తాడు. అయితే ఈ ఆయతులో మాత్రం ‘ఆకిఫూన్’ అంటే విగ్రహాల, దేవీదేవతల పట్ల గల భక్తీ పారవశ్యంతో, పూజారులై కూర్చోవటం అని అర్థం. ఎక్కడో, ఎవరో ఎందుకు? నేడు మన నాట ముస్లిం సమాజంలో సయితం ఈ జాడ్యం తిష్ఠవేసింది. సమాధి పూజారులు, పీర్ల పూజారులు ఆస్థానములను నిర్మించుకుని అమితమైన భక్తితో అక్కడే తిష్ఠవేసి కూర్చోవటం, దుకాణాలలో ‘శుభం’ కోసం గోడలకు పంజాల ఫోటోలు వ్రేలాడదీయటం–ఇదంతా ఏమిటీ? షిర్క్ కాదా? అల్లాహ్ వారికి సద్బుద్ధిని వొసగు గాక!

65. అంతెందుకు, అజ్ఞానం వల్ల దురాచారాల ఊబిలో కూరుకుపోయిన నేటి ముస్లింలను వారి పనుల నుండి ఆపిచూడండి. మా తాతముత్తాతల కాలం నుండి వస్తున్న ఈ పను లను మేము ఎలా వదలిపెట్టేది? అంటారు. దైవగ్రంథాన్ని, దైవప్రవక్త విధానాన్ని కాకుండా పండితుల, మతాచార్యుల అభిప్రాయాలపై నడిచే ముస్లింలది కూడా ఇదే వరస!

56 అతను ఇలా చెప్పాడు : "కాదు, వాస్తవానికి భూమ్యాకాశాల ప్రభువే మీ ప్రభువు. ఆయనే వాటిని సృష్టించాడు. ఈ విషయానికి సాక్ష్యమిచ్చే వారిలో నేనూ ఒకణ్ణి.[67]

قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ ۖ وَأَنَا عَلٰى ذٰلِكُم مِّنَ الشّٰهِدِينَ ﴿٥٦﴾

57 "అల్లాహ్ సాక్షిగా చెబుతున్నాను. మీరు వెనుతిరిగి వెళ్ళిపోయిన తరువాత నేను మీ విగ్రహాల అంతు చూస్తాను."[68]

وَتَاللّٰهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنٰمَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

58 ఆ తరువాత అతను వాటన్నింటినీ ముక్కలు ముక్కలుగా పగులగొట్టాడు. అయితే పెద్ద విగ్రహాన్ని మాత్రం విడిచి పెట్టాడు. వారంతా దానివైపు మరల టానికే[69] (అలా చేశాడు).

فَجَعَلَهُمْ جُذٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾

59 "మా దేవుళ్లకు ఈ దుర్గతిని పట్టించిందెవరు? వాడెవడో నిజంగా పెద్ద దుర్మార్గుడే"[70] అని వారు అనసాగారు.

قَالُوا مَن فَعَلَ هٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظّٰلِمِينَ ﴿٥٩﴾

66. వారలా అనటానికి కారణం, అంతకుముందు వారెన్నడూ దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) గురించి వినకపోవటమే. బహుశా ఇబ్రాహీం తమను ఆట పట్టిస్తున్నాడేమోనని వారంతా అనుకున్నారు.

67. నేనేదో నవ్వులాటకు ఈ మాటలనటం లేదు. నాకు తెలిసిన సత్యాన్నే మీకు వివరిస్తున్నాను. ఈ విగ్రహాలలో మీ దేవుడు లేడు. యదార్థానికి భూమ్యాకాశాల వ్యవస్థను సృష్టించిన గొప్పవాడే మీ నిజదైవం అని ఇబ్రాహీం చెప్పారు.

68. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) మనసులో చేసుకున్న సంకల్పం ఇది. 'మనసులో కాదు, నెమ్మదిగా చెప్పాడు' అని మరికొందరు భావిస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఆ విషయాన్ని కొందరికి వినిపించాలన్నది ఆయన లక్ష్యం. వాస్తవం అల్లాహ్‌కే ఎరుక. మూలంలో **'కైద్'** అన్న పదం వాడబడింది. నోటితో హితబోధ చేసిన తర్వాత చెడును నిర్మూలించేందుకుగాను పన్నే యుక్తి అని దాని భావం.

69. వారంతా పండుగ జరుపుకోవటానికి ఊరు విడిచి బయటికి వెళ్ళిన రోజున, హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) అందివచ్చిన అవకాశాన్ని దొరకబుచ్చుకుని, వారి విగ్రహాలన్నింటినీ విరగ్గొట్టారు. అక్కడున్న పెద్ద విగ్రహం జోలికి మాత్రం పోలేదు.

60 "ఒక యువకుడు మా విగ్రహాలను గురించి (చెడుగా) ప్రస్తావించటం మేము విన్నాము. అతను ఇబ్రాహీంగా పిలువ బడతాడు"[71] అని కొందరు చెప్పారు.

قَالُوْا سَمِعْنَا فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗٓ اِبْرٰهِيْمُ ۝٦٠

61 "అయితే అతన్ని ప్రజలందరి సమక్షం లోకి తీసుకురండి, అందరూ అతనికి ప్రత్యక్షసాక్ష్యంగా ఉంటార" ని అన్నారు.[72]

قَالُوْا فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰٓى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ۝٦١

62 "ఓ ఇబ్రాహీం! మా విగ్రహాలకు ఈ (దు)స్థితిని కలిగించింది నువ్వేనా?" అని అతన్ని అడిగారు.

قَالُوْٓا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا يٰٓاِبْرٰهِيْمُ ۝٦٢

63 "ఆహా! ఆ పనిని వీళ్ళ పెద్దాయనే చేశాడు. ఒకవేళ వాళ్లు చెప్పగలిగితే వాళ్లనే అడిగి తెలుసుకోండి"[73] అన్నాడు ఇబ్రాహీం.

قَالَ بَلْ فَعَلَهٗ ۖ كَبِيْرُهُمْ هٰذَا فَسْــَٔلُوْهُمْ اِنْ كَانُوْا يَنْطِقُوْنَ ۝٦٣

గొడ్డలిని ఆ విగ్రహం చేతిలో పెట్టారని ఒక కథనం ఉంది. ఎవరయినా వచ్చి అడిగితే, 'ఏమో ఆ పెద్ద విగ్రహాన్నే అడగండి' అని చెప్పడానికే అలా చేశారు.

70. వారు జాతర నుండి తిరిగి వచ్చేసరికి విగ్రహాలన్నీ తునాతునకలై పడి ఉన్నాయి. ఎవడో పెద్ద దుర్మార్గుడే ఈ అపచారానికి పాల్పడి ఉంటాడని వారంతా అనుకున్నారు.

71. బహుశా ఇబ్రాహీమే ఈ పని చేసి ఉంటాడు. ఇంతకు ముందు అతను మా విగ్రహాల గురించి అభ్యంతరం తెలుపటం మేము విన్నాము అని కొంతమంది అనుమానం వ్యక్తం చేశారు.

72. అంటే, అతనికి మేము విధించే శిక్షను అందరూ చూడాలి. అలా చేస్తే వేరెవ్వరూ మళ్ళీ ఇటువంటి అపచారం చేయటానికి సాహసించరు అని ఒక అర్థం. లేదా అతనే ఈ పని చేసినట్లు జనులు సాక్ష్యం ఇవ్వటానికి అతన్ని అందరిముందూ హాజరుపరచండి అన్నది వేరొక అర్థం కావచ్చు.

73. ఆ విధంగా హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) ప్రజలందరి సమక్షంలో పిలువబడ్డారు. ఆయన చేసిన నిర్వాకం గురించి ప్రశ్నించబడ్డారు. 'ఆ పనిని వీళ్ల పెద్దాయనే చేశాడు.' ఒకవేళ వీళ్ళు (పగులగొట్టబడిన ఈ విగ్రహాలు) మాట్లాడగలిగితే వీళ్ళనే అడిగి తెలుసుకోండి అని ఇబ్రాహీం సంజాయిషీ ఇచ్చారు. ఆ విగ్రహాల నిస్సహాయస్థితిని ప్రజలకు తెలియజెప్పేందుకే ఆయన అలా మాట్లాడారు. కదలలేని, మెదలలేని,

فَرَجَعُوٓا إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا إِنَّكُمْ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٦٤﴾

64 దాంతో వారు మనసుల్లోనే (వాస్తవాన్ని ఒప్పుకుని,) "అసలు దుర్మార్గులు మీరే కదా!"[74] అని (పరస్పరం) గొణుక్కున్నారు.

పెదవి విప్పి పలకలేని ఈ రాతిబొమ్మలు దైవాలెలా అవుతాయి? మీరు ఇలాంటి నిస్సహాయులైన విగ్రహాలను పూజించటం ఎంతవరకు సహేతుకం? అని ఆయన ప్రశ్నించి వాళ్ళలో ఆలోచనను రగుల్గొల్పాలని భావించారు. ఒక ప్రామాణిక హదీసులో దైవప్రవక్త ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) గారి ఈ మాట (ఈ పనిని ఆ పెద్దాయనే చేశాడు)ను అబద్ధం చెప్పటంగా అభివర్ణించటం జరిగింది. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం మూడు సందర్భాలలో మూడు అబద్ధాలు చెప్పారు. వాటిలో రెండు అల్లాహ్ కోసం చెప్పారు. (1. "ఈ పెద్దాయనే చేశాడు." 2. "నేను సంబరానికి రాలేను. వ్యాధిగ్రస్తుడనై ఉన్నాను"). 3. మూడో అబద్ధం తన భార్య విషయంలో చెప్పారు – చక్రవర్తి సమక్షంలో ఆమెను తన సోదరిగా ప్రకటించారు (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబుల్ అంబియా).

అయితే వర్తమాన కాలపు కొందరు ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఈ ప్రామాణిక హదీసును ఖుర్ఆన్‌తో వ్యాఘాతం చెందే హదీసుగా అభివర్ణించి, అది ప్రామాణిక హదీసు అని నొక్కి చెప్పేవారిని విమర్శించారు. కాని ఈ వ్యాఖ్యాతల విమర్శ సహేతుకమైనది కాదు. విషయంలోని వాస్తవికత రీత్యా వాటిని 'అబద్ధాలు' అని ఎవరూ అనలేరు. కాని బాహ్య స్వరూపం దృష్ట్యా మాత్రం వాటిని 'అబద్ధాల' జాబితా నుంచి తొలగించ లేరు. ఆ మాటకొస్తే ఈ 'అబద్ధాలు' దైవసమక్షంలో నిలదీయదగిన అబద్ధాలు కూడా కావు. ఎందుకంటే అవి అల్లాహ్ కొరకే చెప్పబడ్డాయి. అయితే దైవప్రసన్నత కోసం ఏ పాపకార్యమూ జరుపబడదు. పైకి అబద్ధంగా కనిపిస్తున్నప్పటికీ వాస్తవికత రీత్యా అది అబద్ధం కానిపక్షంలో మాత్రమే – గత్యంతరం లేని స్థితిలో – అలా చెప్పవచ్చు. ఉదాహరణకు : హజ్రత్ ఆదం (అలైహిస్సలాం) నిషిద్ధ వృక్షాన్ని సమీపించి, దాని ఫలాన్ని తిన్న సంఘటననే తీసుకోండి. ఆయన ఆ చర్యకు పాల్పడి అవిధేయతకు ఒడిగట్టారనీ, దారితప్పారనీ అంటూనే మరుపువల్ల, సంకల్పబలం లోపించటం వల్ల ఆయనకు ఆ పరిస్థితి దాపురించిందని కూడా ఖుర్ఆన్ అంటోంది. మంచీ చెడుల కోణాలు రెండూ అందులో అంతర్లీనమై ఉన్నాయి.

హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) గారి మాట పైకి అబద్ధంగానే అగుపిస్తుంది. ఎందుకంటే ఆయన చెప్పింది ఒకటైతే, చేసింది ఇంకొకటి. విగ్రహాలను విరగ్గొట్టింది ఆయనే. కాని ఆ పని చేసింది పెద్ద విగ్రహం అని చెప్పారు. అయితే ఈ సందర్భంగా ఆయన ఉద్దేశం అది కాదు. విగ్రహాల నిస్సహాయస్థితిని అందరికీ అర్థమయ్యేలా చెప్పి, దేవుని ఏకత్వాన్ని చాటి చెప్పటం ఆయన ఆశయం. కాబట్టి వాస్తవికత రీత్యా ఆయన చెప్పిన మాటను మనం 'అబద్ధం' అని అనే బదులు, తన వాదనను రుజువు చేయడానికి అవలంబించిన ఒకానొక పద్ధతి అని అనటం సమంజసం. ఇదిలా

65 కాని తరువాత వారి బుద్ధి తలక్రిందు లైంది; "ఇవి మాట్లాడలేవన్న సంగతి నీకూ తెలుసు కదా!"[75] అన్నారు వారు.

ثُمَّ نُكِسُوا عَلٰى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾

66 (ఇబ్రాహీమ్ అప్పటికప్పుడే) అడిగే శాడు : "(మీ పరిస్థితి కడు శోచనీయం!) మీరు అల్లాహ్‌ను వదలి మీకు ఏమాత్రం లాభంగానీ, నష్టంగానీ కలిగించలేని వాటిని పూజిస్తున్నారా?"

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾

ఉండగా హదీసులో ఈ 'అబద్ధాల' ప్రస్తావన ఏ సందర్భంగా వచ్చింది? హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహి) మాటల్లోని అంతరార్థం ఏమిటి? అన్న విషయాన్ని గురించి కూడా ఆలోచించటం అవసరం. మహ్షర్ మైదానంలో (తీర్పుదినాన) రాజాధిరాజు అయిన అల్లాహ్ సమక్షంలోకి వెళ్ళి ప్రజల కొరకు సిఫారసు చేయడానికి ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) వెనుకంజ వేస్తారు. ప్రపంచంలో మూడు సంక్లిష్ట పరిస్థితుల్లో మూడు తప్పులు తన వల్ల జరిగాయనీ, ఆ కారణంగా తాను తన ప్రభువు ఎదుట వచ్చి సిఫారసు చేయలేనని ఆయన అంటారు. యదార్థానికి అవి తప్పులు కానే కావు. అంటే – వాస్తవికత దృష్ట్యా, సదాశయం రీత్యా అవి అబద్ధాలు కావు. కాకపోతే దేవుని ఔన్నత్యం, వైభవం కారణంగా ఆయన భీతిచెందుతారు. తాను చెప్పిన మూడు మాటలు అబద్ధాలను పోలి ఉన్నందున అల్లాహ్ వాటిపై తనను నిలదీస్తాడేమోనని ఆయన కుమిలిపోతారు. ఒకవిధంగా చూస్తే ఇది ప్రవక్త ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం)గారి అణకువనీ, రుజువర్తనని చాటిచెబుతోంది. కనుక ఈ హదీసు ఉద్దేశం హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం)గారిని అసత్యవంతులుగా నిరూపించటం ఎంతమాత్రం కాదు. తీర్పుదినాన దైవభీతితో ఆయన ఎలా కంపిస్తూ ఉంటారో తెలియజెప్పటమే ఈ హదీసు ప్రధాన ఉద్దేశం.

74. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) సమాధానం వారిని ఆలోచనలో పడవేసింది. తక్షణం ఏమీ చెప్పలేకపోయారు. ఇతను చెప్పేది నిజమేకదా! నిజానికి దుర్మార్గానికి ఒడిగడుతున్నది మీరే కదరా! అని ఒండొకరు గుసగుసలాడుకున్నారు. సాటి విగ్రహాలను విరగ్గొడుతుంటే అడ్డుకోలేని విగ్రహాలు పూజకు అర్హులెట్లా అవుతాయి? అన్న ప్రశ్న వారి మెదడును తొలచివేసింది. తమ విగ్రహాలపై కాపలాగా ఎవరినీ నియమించకుండా సంబరానికి వెళ్ళినందుకు వాళ్లు పరస్పరం నిందించుకున్నారని మరికొందరు వివరించారు.

75. ఆ తరువాత వారు ఆ షాక్‌నుంచి తేరుకుని, ఇబ్రాహీం (అలైహి) వైపుకు మరలారు. "ఈ విగ్రహాలు పలకలేవన్న సంగతి నీకూ తెలుసుకదా! మరి వీళ్ళనే అడగండి అని ఎందుకంటున్నావు?" అన్నారు.

67 "ధూత్కారం, మీపైనా, అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు పూజించే దేవుళ్ళపైనా, మీకు ఈ పాటి ఇంగిత జ్ఞానం కూడా లేదా?"[76]

أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

68 (దానికి వారి అహం దెబ్బతిన్నది) "మీరేదన్నా చేయాలనే అనుకుంటే ఇతన్ని అగ్నికి ఆహుతి చేయండి. మీ దేవుళ్లకు సహాయంగా నిలబడండి"[77] అని వారన్నారు.

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾

69 "ఓ అగ్నీ, నువ్వు ఇబ్రాహీమ్ కొరకు చల్లగానూ, సురక్షితంగానూ మారిపో" అని మేము ఆదేశించాము.

قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

76. వారి ప్రశ్నలోనే వారికి సమాధానం ఉంది. ఆ సంగతి తెలిసి కూడా వారు పసలేని ప్రశ్న వేసినందుకు హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం)కు వారి పరిస్థితిపై కించిత్ జాలి, విచారం కూడా కలిగింది. అందుకే మీకు 'బొత్తిగా బుద్ధిలేదా?' అని సూటిగా అడిగేశారు. మీరు పూజించే ఈ విగ్రహాలు అత్యంత దయనీయస్థితిలో ఉన్నాయని తెలిసి కూడా వాటి ముందే ఎందుకు తలవంచుతున్నారు? అని తన ఆవేదనను వ్యక్తపరిచారు.

77. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) హేతుబద్ధంగా ఇచ్చిన సమాధానం వాళ్ళను ఆలోచనలో పడవేసినప్పటికీ, సత్యాన్ని బాహాటంగా ఒప్పుకోవటానికి అహం అడ్డుతగిలింది. వారి నరనరాన జీర్ణించుకుపోయిన అవిశ్వాసం, బహుదైవారాధన వారి మనోనేత్రాన్ని కాంతిహీనం చేసేసింది. అందువల్ల వారు పశ్చాత్తాపభావంతో కుంచించుకుపోవలసింది పోయి – కుహనా ప్రతిష్ఠల కోసం – హజ్రత్ ఇబ్రాహీంపై తిరగబడ్డారు. ఆయన్ని సజీవంగా దహనం చేసే సన్నాహాలు మొదలెట్టారు. ఆ విధంగా వారు తమ దేముళ్ళకు 'సహాయం' చేయాలనుకున్నారు. పెద్ద అగ్ని గుండం తయారుచేయబడింది. వారు ఆ ఏకదైవారాధకుణ్ణి అగ్నికి ఆహుతి చేసే దుస్సాహసానికి ఒడిగట్టారు. అయితే తన ప్రియతముని కోసం చల్లారిపొమ్మని అల్లాహ్ అగ్నిని ఆదేశించాడు. ఆయనకు రక్షణ కల్పించమని కూడా ఆజ్ఞాపించాడు. 'చల్లారిపో' అని అనటంతోపాటు 'రక్షణ కల్పించు' అని కూడా చెప్పటం గమనార్హం. 'రక్షణ కల్పించు' అని చెప్పకుండా ఉంటే ఆ అగ్ని పూర్తిగా చల్లబడి మంచుగడ్డలా అయిపోయి ఉండేదనీ, అదేగనక జరిగితే హజ్రత్ ఇబ్రాహీం తట్టుకోలేకపోయేవారని పండితులు వ్యాఖ్యానించారు. మొత్తానికి ఇదొక గొప్ప అద్భుతం! దహించివేసే అగ్నిగుండాన్ని అల్లాహ్ తన ప్రియతమ దాసునికోసం పూలవనంగా మార్చివేశాడు. ఈ విధంగా కరుణామయుడైన అల్లాహ్ కర్కశుల బారినుంచి తన ప్రవక్తను కాపాడాడు.

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْأَخْسَرِينَ ۝٧٠

70 వారు ఇబ్రాహీముకు కీడు చేయాలనుకున్నారు. కాని మేము వాళ్ళనే ఎక్కువగా నష్టానికి గురిచేశాము.

وَنَجَّيْنٰهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بٰرَكْنَا
فِيهَا لِلْعٰلَمِينَ ۝٧١

71 మేము అతనినీ, లూతునూ కాపాడి, లోకవాసుల కోసం శుభాలను పొందుపరచిన భూభాగం వైపుకు తీసుకు వెళ్ళాము.[78]

وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحٰقَ ۖ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا
صٰلِحِينَ ۝٧٢

72 ఇంకా మేము అతనికి (ఇబ్రాహీమునకు) ఇస్హాఖును ప్రసాదించాము. ఆపైన అదనంగా (మనవడిగా) యాఖూబును కూడా అనుగ్రహించాము.[79] వారందరినీ సద్వర్తనులుగా చేశాము.

وَجَعَلْنٰهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ
الْخَيْرٰتِ وَإِقَامَ الصَّلٰوةِ وَإِيتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَكَانُوا لَنَا عٰبِدِينَ ۝٧٣

73 ఇంకా – మా ఆదేశానుసారం ప్రజలకు మార్గదర్శకత్వం వహించటానికి మేము వారిని ఇమాములు (నాయకులు)గా తీర్చిదిద్దాము. పుణ్యకార్యాలు చేస్తూ ఉండాలనీ, నమాజులను నెలకొల్పుతూ ఉండాలనీ, జకాత్ (దానాన్ని) చెల్లిస్తూ ఉండాలనీ మేము వారికి సూచించాము (వారి వైపుకు వహీ పంపాము). వారంతా మమ్మల్నే ఆరాధించేవారు.

وَلُوطًا ءَاتَيْنٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي
كَانَت تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِينَ ۝٧٤

74 మేము లూతు (అలైహిస్సలాం)కు నిర్ణయం గైకొనే శక్తినీ, జ్ఞానాన్నీ ప్రసాదించాము. నీతిమాలిన పనులకు లోనై ఉన్న

---

78. ఇంతకీ 'ఆ భూభాగం' ఏది? అత్యధికమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అది సిరియా భూభాగం. అది సస్యశ్యామల దేశం. సారవంతమైన భూములు, కాలువలతో పాటు ఆ ప్రదేశంలో చాలామంది ప్రవక్తలు నివాసమేర్పరచుకోవటం వల్ల అది శుభప్రదమైన ప్రదేశంగా ఖ్యాతి గడించింది.

79. **'నాఫిలతన్'** (نَافِلَةً) అంటే అదనంగా, పైపెచ్చు అన్న అర్థాలువస్తాయి. ఇబ్రాహీం కేవలం కొడుకు కోసమే దుఆ చేశాడు. మేమతనికి కొడుకుతోపాటు మనవణ్ణి కూడా ప్రసాదించాము.

జనవాసం బారినుంచి అతనికి విముక్తిని కల్పించాము. ఆ జాతి వారు పరమ నీచులు, అవిధేయులు.

75 మేము లూతును మా కారుణ్యంలో చేర్చుకున్నాము. నిశ్చయంగా అతను సజ్జనుల కోవకు చెందినవాడు.[80]

وَأَدْخَلْنَٰهُ فِى رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٧٥

76 అంతకుముందు నూహ్ మొరపెట్టుకున్నప్పటి సమయాన్ని కూడా గుర్తు చేసుకోండి. మేము అతని మొరను ఆలకించి ఆమోదించాము. అతన్నీ, అతని ఇంటి వారినీ తీవ్రమైన వ్యధ నుంచి కాపాడాము.

وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَنَجَّيْنَٰهُ
وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ٧٦

77 మా ఆయతులను ధిక్కరిస్తూ వచ్చిన జాతికి వ్యతిరేకంగా మేము అతనికి సహాయం చేశాము. నిశ్చయంగా ఆ జాతి వారు పాపాత్ములు. అందుకే మేము వారందరినీ ముంచివేశాము.

وَنَصَرْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ
إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ٧٧

78 దావూదు, సులైమానులను కూడా (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి). కొందరి మేకలు రాత్రి పూట పొలంలో పడి మేయగా, ఆ పొలం విషయంలో వారిద్దరూ తీర్పు చేస్తున్నప్పుడు, ఆ తీర్పునంతటినీ మేము గమనిస్తూనే ఉన్నాము.

وَدَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِى ٱلْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ
فِيهِ غَنَمُ ٱلْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَٰهِدِينَ ٧٨

80. హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం)కు భ్రాతృజుడు అవుతారు. ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్తను విశ్వసించి, ఆయనతోపాటు ఇరాక్ ప్రాంతం నుంచి సిరియాకు వలసవెళ్ళినవారిలో ఈయన కూడా ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఈయనగారికి కూడా యుక్తినీ, వివేకాన్నీ వొసగాడు. ఆయన్ని తన ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. ఆయన ప్రవక్తగా పంపబడిన ప్రాంతం అమూరాగా, సదూమ్‌గా పిలువబడుతోంది. అది పాలస్తీనాలోని మృత సముద్రానికి ఆనుకుని, జోర్డాన్ వైపుకు విస్తరించి ఉన్న సారవంతమైన, పచ్చని ప్రదేశం. ప్రస్తుతం ఆ ప్రాంతంలో చాలా భూభాగం మృతసముద్రంలో అంతర్భాగంగా ఉంది. ఆయనజాతివారు స్వలింగ సంపర్కం (హోమో సెక్సువాలిటీ) జాడ్యానికి లోనయ్యారు. వచ్చేపోయే జనులను వేధించటం,

79 మరి (ఆ సమయంలో ఆ వివాదంపై) మేము సులైమానుకు సరైన అవగాహనను కలుగజేశాము.[81] ఆ మాటకొస్తే వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ మేము నిర్ణయం తీసుకునే శక్తినీ, జ్ఞానాన్నీ ఇచ్చి ఉన్నాము. మేము

فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا وَّعِلْمًا ۖ وَّسَخَّرْنَا

వెటకారంగా మాట్లాడటం వారి దినచర్యగా మారిపోయింది. వారి చేష్టను అల్లాహ్ ఇక్కడ అత్యంత నీతిమాలిన చేష్టగా, పాపిష్టిపనిగా అభివర్ణించాడు. ఎట్టకేలకు అల్లాహ్ హజ్రత్ లూత్‌ను, ఆయన అనుయాయులను తన కారుణ్యపరిధిలోకి తీసుకుని చెండాలమైన పనికి అలవాటుపడిన వారందరినీ నాశనం చేశాడు.

81. ఆ కేసు గురించి ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఈ విధంగా వివరించారు: ఒకవ్యక్తి మేకలు రాత్రి సమయంలో మరోవ్యక్తి చేనులో పడి అడ్డదిడ్డంగా మేసాయి. చేనంతా తొక్కేశాయి. ఆ కాలంలో హజ్రత్ దావూద్ (అలైహిస్సలాం) ప్రవక్తతోపాటు రాజ్యాధికారి కూడాను. ఆయన ఆ కేసును గురించి విచారించి మేకల యజమాని తన మేకలన్నింటినీ పొలం యజమానికి ఇచ్చివేయాలని తీర్పు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా పంటకు జరిగిన నష్టం భర్తీ అవుతుందని ఆయన తలపోశారు. కాని హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహిస్సలాం) ఈ తీర్పుతో విభేదించారు. మేకలను పొలం యజమానికి శాశ్వతంగా కాకుండా కొంతకాలం పాటు మాత్రమే స్వాధీనం చేయాలనీ, ఆ మేకల (పాలు) ద్వారా పొలం యజమాని లబ్ధిపొందవచ్చనీ, ఈ మధ్య కాలంలో మేకల యజమాని ఆ పొలానికి కాపలాగా ఉంటూ, దానికి నీరు సరఫరా చేస్తుండాలనీ, మేకలు పడి మేయక ముందు పొలం ఎలా ఉండేదో అలా తయారైన తరువాత వస్తుమార్పిడి చేసుకొని ఇద్దరూ పూర్వస్థితికి రావాలని, తద్వారా ఎవరికీ అన్యాయం జరగదని ఆయన తీర్పు ఇచ్చారు. మొదటి తీర్పుకంటే ఈ తీర్పు మెరుగైనది. ఎందుకంటే ఈ రెండవ తీర్పు ప్రకారం మేకల యజమాని కొంతకాలం పాటు శ్రమదానం చేసి రైతుకు జరిగిన నష్టాన్ని పూరించాడు. అటు రైతు కూడా ఈలోగా ఖాళీగా కూర్చోకుండా మేకల ద్వారా ప్రయోజనం పొందాడు. ఈ తీర్పు సులైమాన్ (అలైహిస్సలాం)కు ప్రసాదించబడిన విషయావగాహనకు, బుద్ధికుశలతకు ప్రబల నిదర్శనం. అయితే అల్లాహ్ వారిద్దరినీ మెచ్చుకున్నాడు. వారుభయులకు తాను బుద్ధివివేచనలను ప్రసాదించానని చెప్పాడు.

ఈ కేసును ఉదాహరిస్తూ కొందరు ఏమంటారంటే; సమకాలీన సమస్యలను (సవాళ్లను) షరీయతు సూత్రాలకు అన్వయింపజేసే ప్రతి ధర్మశాస్త్ర నిపుణుడూ (ముజ్తహిద్) సరైన తీర్పరిగానే పరిగణించబడతాడు. అయితే ఈ వాదన సరైనది కాదని ఇమామ్ షౌకానీ అంటున్నారు. ఏదేని ఒక వ్యవహారంపై రెండు వేర్వేరు (పరస్పర విరుద్ధమైన) తీర్పులు ఇచ్చే న్యాయమూర్తులు ఏకకాలంలో ఇద్దరూ 'కరెక్ట్'

مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾

దావూదుతో పాటు పర్వతాలు,[82] పక్షులు[83] అతనికి లోబడి (దైవ) స్తోత్రం చేసేవిగా చేశాము. ఇదంతా చేసినది మేమే.[84]

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّن بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾

80 మీ కోసం ఒక (ప్రత్యేక) వస్త్రాన్ని అల్లే కళను మేమతనికి నేర్పాము – తద్వారా మీరు యుద్ధంలో (వేటు పడకుండా) రక్షణ పొందటానికి![85] మరి మీరు కృతజ్ఞులుగా మసలుకుంటున్నారా?

ఎలా అవుతారు? ఎన్నటికీ కాలేరు. వారిలో ఎవరో ఒక్కరు మాత్రమే సరైన తీర్పు ఇచ్చినవారై ఉంటారు. రెండవ వ్యక్తి ఇచ్చిన తీర్పు న్యాయానికి, వాస్తవికతకు దూరంగా ఉంటుంది. అయితే తప్పుడు తీర్పు ఇచ్చిన వ్యక్తి మాత్రం దైవసమక్షంలో పాపాత్ముడుగా పరిగణించబడడు. పైగా అతనికి – అతను చేసిన కృషికిగాను – ఒకింత పుణ్యఫలమే లభిస్తుంది. హదీసు ద్వారా అవగతమయ్యేది కూడా ఇదే (ఫత్హుల్ ఖదీర్).

82. దావూద్ ప్రవక్త చేసిన దైవస్తోత్రం మూలంగా పర్వతాలు ప్రతిధ్వనించేవి అన్నది దీని భావం ఎంతమాత్రం కాదు. దావూదు (అలైహిస్సలాం) దైవస్తోత్రం చేసినట్లుగా, అతనితోపాటు పర్వతాలు కూడా ఆ స్తోత్రంలో పాల్గొనేవి అని దాని భావం.

83. పక్షులు కూడా దావూదు (అలైహిస్సలాం) గారి మధురమైన స్తోత్రగానం విని ఆయనతో కలిసి వంతపాడేవి. పక్షులు దైవప్రవక్త దావూద్ (అలైహిస్సలాం) ఆజ్ఞలకు కట్టుబడి ఉండేటట్లుగా చేశాడు దేవుడు (ఫత్హుల్ ఖదీర్).

84. పర్వతాలు, పక్షులు దావూదుతో కలిసి దైవస్తోత్రం చేసినా, ఎగిరే పక్షులు దావూదు ఆజ్ఞలను తు.చ. తప్పకుండా అమలుచేసినా – ఇదంతా మా ప్రణాళికేనన్న సంగతిని విస్మరించకండి. అందువల్ల 'ఇది సంభవమేనా?!' అని ఆశ్చర్యపడాల్సిన అవసరంగానీ, త్రోసిపుచ్చవలసిన అగత్యం గానీ లేదు. ఎందుకంటే మేము తలచినది చేసి తీరుతాము అని అల్లాహ్ అంటున్నాడు.

85. మేము ఇనుమును దావూదు (అలైహిస్సలాం) కొరకు మెత్తబరచాము. దాంతో అతను యుద్ధ సమయాలలో ధరించే ప్రత్యేక వస్త్రాలను, ఇనుప కవచాలను తయారుచేసే వాడు. ఆ వస్త్రాలు మీకు యుద్ధాలలో ఎంతగానో ఉపయోగపడేవి అని అల్లాహ్ చెబుతున్నాడు. హజ్రత్ ఖతాదా (రజి) కథనం ప్రకారం హజ్రత్ దావూద్ (అలైహిస్సలాం)కు పూర్వం కూడా సిపాయిల డ్రస్సులు తయారయ్యేవి. అయితే అవి చాలా సాదాసీదాగా ఉండేవి. వాటిలో వలయాలు ఉండేవి కావు. వలయాలతో కూడిన కవచాలను తయారుచేసిన తొలి వ్యక్తి దావూద్ ప్రవక్తే. (ఇబ్నె కసీర్).

وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِاَمْرِهٖۤ اِلَى الْاَرْضِ
الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ؕ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ﴿۸۱﴾

81 ఇంకా మేము ప్రచండ వేగంతో వీచే గాలిని సులైమానుకు లోబరచాము.[86] అది అతని ఆజ్ఞలననుసరించి, మేము శుభాలను ప్రోదిచేసిన భూభాగం వైపుకు నడిచేది. అన్ని విషయాలూ మా జ్ఞాన పరిధిలో ఉన్నాయి.

وَمِنَ الشَّيٰطِيْنِ مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَيَعْمَلُوْنَ عَمَلًا
دُوْنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمْ حٰفِظِيْنَ ﴿۸۲﴾

82 అలాగే ఎన్నో షైతానులను కూడా మేము అతని అదుపాజ్ఞలలో ఉంచాము. అతని కోసం అవి (సముద్రంలో) మునకలు వేసేవి. ఇది గాకుండా ఇంకా ఇతరత్రా ఎన్నో పనులు కూడా చేసి పెట్టేవి.[87] వాటన్నింటినీ మేమే పర్యవేక్షిస్తూ ఉండేవారం.[88]

وَاَيُّوْبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗۤ اَنِّيْ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ
اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۸۳﴾

83 మరి అయ్యూబు (స్థితిని గురించి కూడా ఓసారి మననం చేసుకోండి). అతను “నాకు ఈ వ్యాధి సోకింది. నువ్వు కరుణించే వారందరిలోకీ అపారంగా కరుణించేవాడవు” అని తన ప్రభువును మొరపెట్టుకున్నప్పుడు,

86. పర్వతాలను, పక్షులు గువ్వలను దేవుడు దావూదుకు వశపరచినట్లే ‘వాయువు’ను సులైమాన్‌కు స్వాధీనం చేశాడు. ఆయన తన సలహాదారుల సమేతంగా రాజ్యపీఠంపై కూర్చొని, తాను కోరిన ప్రదేశానికి గాలిలో ఎగిరిపోయేవారు. కొన్ని నెలల తరబడి చేయాల్సిన సుదీర్ఘ ప్రయాణం కొన్ని నిమిషాలలో, కొన్ని గంటలలో చేసేవారు. శుభాలు ప్రోదిచేయబడిన భూభాగం అంటే సిరియా ప్రాంతం అని భావం.

87. జిన్నాతులు అనే సృష్టితాలు కూడా హజ్రత్ సులైమాన్ అదుపులో ఉండేవి. ఆయన ఆజ్ఞాపించినప్పుడల్లా అవి సముద్రంలో మునకలు వేసి విలువైన ముత్యాలు, పగడాలు వెలికితెచ్చేవి. అంతేకాదు, ఎన్నో బ్రహ్మాండమైన కట్టడాలు, బహుళార్థ సాధక ప్రాజెక్టుల పనిని కూడా ఆయన వాటిచేత చేయించేవారు.

88. దీని అర్థం ఏమిటంటే జిన్నులలో సాధారణంగా తలబిరుసుతనం ఎక్కువగా ఉంటుంది. అదను చూసి అరాచకాన్ని, అశాంతిని కూడా జిన్నులు సృష్టిస్తాయి. అయితే వాటిలో ఉన్న ఈ చెడుగు ద్వారా సులైమానుకు ఎలాంటి కీడు, అపకారం జరగకుండా మేము వాటిని పర్యవేక్షిస్తూ ఉండేవాళ్ళం అని అల్లాహ్ చెబుతున్నాడు.

84 మేము అతని ప్రార్థనను ఆలకించి, ఆమోదించాము. అతని బాధను దూరం చేశాము. అతనికి అతని ఇంటివారలను ప్రసాదించాము. పైగా వారితోపాటు వారిని పోలిన మరి అంతే మందిని మా ప్రత్యేక కటాక్షంతో[89] అతనికి వొసగాము – నికార్సయిన దాసుల కొరకు ఇదొక గుణపాఠం కావాలని!

فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ اَهْلَهٗ
وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى
لِلْعٰبِدِيْنَ ۝٨٤

85 ఇంకా ఇస్మాయీలు, ఇద్రీసు, జుల్‌కిఫ్ల్[90] (లను కూడా జ్ఞప్తికి తెచ్చు కోండి). వారంతా సహనశీలుర కోవకు చెందినవారు.

وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ۭ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ۝٨٥

89. దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో హజ్రత్ అయ్యూబ్ అలైహిస్సలాం సహనమూర్తిగా పేర్కొనబడ్డారు (సాద్ సూరా–44). ఆయన కఠిన పరీక్షలకు గురిచేయబడ్డారు. కాని ఆయన మాత్రం ఎన్నడూ సహనాన్ని వీడలేదు. దేవునిపట్ల ఎన్నడూ కృతఘ్నుతా ధోరణిని వ్యక్తపరచలేదు. ఇంతకీ ఆ బాధలు, పరీక్షలు ఏమిటో ప్రామాణిక ఆధారాల ద్వారా తెలియరావటం లేదు గాని దివ్య ఖుర్‌ఆన్ వివరిస్తున్న దానినిబట్టి దేవుడు మొదట ఆయనకు అపార మైన సిరిసంపదలను, కొడుకులను ప్రసాదించాడు. అయితే ఆ తరువాత ఆయన్ని పరీక్షించే నిమిత్తం వాటన్నింటినీ లాక్కున్నాడు. ఆఖరికి ఆయన తీవ్రమైన అస్వస్థతకు కూడా లోనయ్యారు. కడకు 18 ఏండ్ల తరువాత ఆయన తన ప్రభువు సన్నిధిలో ఆర్ద్రతతో వేడుకున్నారనీ – దేవుడు ఆయన ఫిర్యాదును విన్నాడనీ, ఆయనకు తిరిగి ఆయురారోగ్యాలతో పాటు, మునుపటికన్నా రెట్టింపు సంపదను ఆలుబిడ్డలను ప్రసాదించాడనీ చెబుతారు (ఈ వృత్తాంతం గురించిన కొన్ని వివరాలు సహీహ్ ఇబ్నె హిబ్బాన్‌లోని ఒక ఉల్లేఖనంలో లభిస్తాయి – సంపుటి : 4, పేజీ – 244; మజ్మఅ జవాయిద్ – 8/208). అసహనం, కృతఘ్నుతా ధోరణి, నిందారోపణ లాంటివన్నీ సహనశీలానికి విరుద్ధమైనవి. హజ్రత్ అయ్యూబ్ (అలైహిస్సలాం) ఈ కష్టాలను ఓపికతో భరించారే తప్ప ఎవరి ముందూ ఎలాంటి ఫిర్యాదూ చేయలేదు. విసుగును, నిరాశను కూడా వ్యక్తపరచలేదు. అయితే దుఆ చేయటం ఓర్పు, సహనానికి విరుద్ధాంశం కాదు. అందుకే "మేము ఆయన మొరను ఆలకించాము, ఆమోదించాము" అని అల్లాహ్ అంటున్నాడు.

90. జుల్‌కిఫ్ల్ కూడా ప్రవక్తేనా? కాదా? అన్న విషయంలో భేదాభిప్రాయం ఉంది. ఆయన ప్రవక్త అని కొందరు అభిప్రాయపడుతుండగా, బహుశా ఆయన దేవుని ప్రియతమ

وَاَدۡخَلۡنٰهُمۡ فِىۡ رَحۡمَتِنَا ؕ اِنَّهُمۡ مِّنَ الصّٰلِحِيۡنَ ۝٨٦

86 మేము వారందరినీ మా కారుణ్యం లోనికి చేర్చుకున్నాము. ఎందుకంటే వారందరూ సజ్జనుల కోవకు చెందిన వారు.

وَذَا النُّوۡنِ اِذۡ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنۡ لَّنۡ نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ فَنَادٰى فِى الظُّلُمٰتِ اَنۡ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنۡتَ سُبۡحٰنَكَ ۖ اِنِّىۡ كُنۡتُ مِنَ الظّٰلِمِيۡنَ ۝٨٧

87 చేపవాడు (యూనుస్ అలైహిస్సలాం)[91] కోపగించుకుని వెళ్ళిపోయి (నప్పటి స్థితిని కూడా జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి.) మేము తనను పట్టుకోలేమని అతడు భావించాడు. ఆఖరికి అతను చీకట్లలో నుంచి,[92] "అల్లాహ్! నీవు తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేడు. నీవు పవిత్రుడవు. నిజానికి నేనే దోషులలో చేరిన వాణ్ణి" అని మొరపెట్టుకున్నాడు.

فَاسۡتَجَبۡنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيۡنٰهُ مِنَ الۡغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ نُــۨجِى الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ۝٨٨

88 అందువల్ల మేము అతని మొరను ఆలకించాము. దుఃఖం నుంచి అతనికి విముక్తిని కల్పించాము. విశ్వాసులను మేము ఇలాగే కాపాడుతాము.[93]

భక్తుడు (వలీ) అయి ఉంటారని మరికొందరు అంటున్నారు. ఇమామ్ ఇబ్నె జరీర్ ఈ విషయంలో మౌనం వహించారు. అయితే దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో జుల్‌కిఫ్ల్ ప్రస్తావన ప్రవక్తల ప్రస్తావనతో కలసి ఉన్నందున ఆయన కూడా దైవప్రవక్త అయి ఉండే అవకాశం ఉందని ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ అభిప్రాయపడ్డారు. వాస్తవం అల్లాహ్‌కే ఎరుక.

91. **'చేపవాడు'** అంటే హజ్రత్ యూనుస్ (అలైహిస్సలాం) అని భావం. ఆయన తన జాతి ప్రజల తిరస్కార వైఖరికి విసుగుచెంది, అసంతృప్తితో, వారిపై దైవాగ్రహం విరుచుకుపడుతుందని హెచ్చరించి, దేవుని అనుమతి పొందకుండానే అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయారు. ఆయనగారి ఈ ధోరణి అల్లాహ్‌కు నచ్చలేదు. ఆయన్ని చేప మింగే సింది. ఈ వివరాలు యూనుస్ సూరాలో ఇంతకు ముందు – స్థూలంగా – వచ్చాయి. మిగిలిన వివరాలు సాఫ్ఫాత్ సూరాలో రానున్నాయి.

92. ఆయన (అలైహిస్సలాం) రకరకాల చీకట్లలో చిక్కుకున్నారు – రాత్రిచీకటి, సముద్రపు చీకటి, చేప కడుపులోని చీకటి మొదలగునవి. 'జులుమాత్' అంటే అంధకారాలు, చీకట్లు అని అర్థం.

89 జకరియ్యా (వృత్తాంతాన్ని కూడా స్మరించుకోండి). అతను తన ప్రభువుతో, “నా ప్రభూ! నన్ను ఒంటరివానిగా వదలకు. నీవు అందరికన్నా అత్యుత్తమ వారసుడవు” అని మొరపెట్టుకున్నాడు.

وَزَكَرِيَّآ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرْنِى فَرْدًا
وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْوَٰرِثِينَ ۝٨٩

90 మేము అతని ప్రార్థనను స్వీకరించి, అతనికి యహ్యాను ప్రసాదించాము.[94] అతని భార్యను అతని కోసం బాగు చేశాము.[95] ఈ సద్వర్తనులు సత్కార్యాల కోసం త్వరపడేవారు. ఆశతోనూ, భయంతోనూ మమ్మల్ని వేడుకునేవారు. మా ముందు అశక్తతను, అణకువను కనబరచే వారు.[96]

فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ وَوَهَبْنَا لَهُۥ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُۥ زَوْجَهُۥٓ ۚ
إِنَّهُمْ كَانُوا۟ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَيَدْعُونَنَا
رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا خَٰشِعِينَ ۝٩٠

93. ఎట్టకేలకు మేము యూనుస్ (అలైహిస్సలాం) ప్రార్థనను ఆలకించాము. అతనికి చేప కడుపు నుంచి విముక్తిని వొసగాము. బాధల నుంచి విముక్తికై మమ్మల్ని మొరపెట్టుకునే విశ్వాసుల్ని మేము ఇలాగే రక్షిస్తాము. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలా ప్రవచించారు : ఈ దుఆ ఆధారంగా ఏ ముస్లిం తన గోడును నివేదించుకున్నా అల్లాహ్ దానిని ఆమోదిస్తాడు” (జామె తిర్మిజీ – హ.నెం. 3505, అల్బానీ గారు ఈ హదీసుని ప్రామాణికమైనదిగా ఖరారు చేశారు.)

94. హజ్రత్ జకరియ్యా (అలైహిస్సలాం) ముసలితనంలో సంతానం కోసం దైవాన్ని వేడుకోవటం, దేవుడు ఆయన వేడుకోలును స్వీకరించటం – ఈ వివరాలు ఆలి ఇమ్రాన్ సూరాలో, మర్యమ్ సూరాలో సవివరంగా వచ్చాయి. ఈ ఆయతుల్లో సంక్షిప్తంగా విషయం పునరావృతం అయింది.

95. అంటే ఆమె గొడ్రాలిగా ఉండేది. మేము ఆమెలోని ఆ లోపాన్ని దూరం చేసి ఆమెను గర్భధారణకు యోగ్యురాలుగా చేశాము. ఆమెకు సజ్జన సంతానం ప్రసాదించాము.

96. ఈ వాక్యాలను బట్టి అర్థమయ్యేదేమిటంటే దైవసన్నిధిలో దుఆ ఆమోదయోగ్యం కావటానికి ఈ విషయాలన్నింటికీ దాసుడు కట్టుబడి ఉండాలి. అంటే అతను సజ్జనుడై ఉండాలి. మంచిపనుల వైపుకు మొగ్గుచూపాలి. దైవసన్నిధిలో తన అశక్తతని, దీనావస్థను వెలిబుచ్చుకోవాలి. దేవుడు తన మొరను తప్పకుండా ఆలకిస్తాడన్న ఆశాభావం అతనిలో దృఢంగా ఉండాలి. అదే సమయంలో తన ప్రభువు పట్ల భయభక్తులు కూడా కలిగి ఉండాలి.

وَالَّتِىٓ اَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيۡهَا مِنۡ رُّوۡحِنَا وَجَعَلۡنٰهَا وَابۡنَهَاۤ اٰيَةً لِّلۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۹۱﴾

91 ఇక తన శీలాన్ని కాపాడుకున్న ఆ శీలవతి గురించి; ఆమె (చొక్కా చేతి) యందు మేము మా ఆత్మ (జిబ్రీల్) ద్వారా ఊదాము. స్వయంగా ఆమెనూ, ఆమె కుమారుణ్ణీ లోకవాసుల కోసం నిదర్శనంగా చేశాము.[97]

اِنَّ هٰذِهٖۤ اُمَّتُكُمۡ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا رَبُّكُمۡ فَاعۡبُدُوۡنِ ﴿۹۲﴾

92 మీ ఈ సమాజం (లేక మతధర్మం) వాస్తవానికి ఒకే సమాజం[98] (ఒకే మత ధర్మం). నేను మీ అందరి ప్రభువును. కనుక మీరు నన్నే ఆరాధించండి.

وَتَقَطَّعُوۡۤا اَمۡرَهُمۡ بَيۡنَهُمۡ‌ ؕ كُلٌّ اِلَيۡنَا رٰجِعُوۡنَ ﴿۹۳﴾

93 కాని ప్రజలు పరస్పరం (విభేదిం చుకుని) తమ ధర్మంలో ముఠాలు సృష్టించుకున్నారు. అయితే అందరూ మా వద్దకు మరలి రావలసిన వారే.[99]

97. హజ్రత్ మర్యమ్, హజ్రత్ ఈసా (అలైహిస్సలాం)ల ప్రస్తావన ఇది. ఇంతకుముందు ఈ విషయం విపులంగా చర్చించబడింది.

98. ఈ ఆయతులో **'ఉమ్మత్'** అంటే మతధర్మం అని అర్థం. అంటే మీ సమాజం ఒకే సమాజం లేదా మీ ధర్మం ఒకే ధర్మం అని భావం. ఈ ధర్మంవైపుకే దైవప్రవక్తలంతా జనులను ఆహ్వానించారు. సమాజం (మిల్లత్) అంటే ఇస్లామీయ సమాజం అన్నమాట. మరి దైవప్రవక్తలందరి సమాజం ఇస్లామీయ సమాజమే. అందుకే అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) ఇలా ప్రవచించారు : "దైవప్రవక్తలమయిన మేము సవతి సోదరుల్లాంటి వారం. (సవతి సోదరుల తల్లులు వేర్వేరు అయినా తండ్రి మాత్రం ఒక్కడే అయి ఉంటాడు; అలాగే) మా ధర్మం కూడా ఒక్కటే." (ఇబ్నె కసీర్)

99. అంటే వారు ఏకదైవారాధన (తౌహీద్)ను ప్రబోధించే ధర్మాన్ని, నిజదేవుని దాస్యాన్ని వదలి వివిధ వర్గాలుగా, తెగలుగా, ముఠాలుగా చీలిపోయారు. ముష్రిక్కుల, తిరస్కారుల వర్గం ఎలాగూ ధర్మం నుండి చీలిపోయిందనుకుంటే, దైవప్రవక్తల అనుయాయుల్లో కూడా చీలికలు వచ్చాయి. వారిలో కొందరు యూదులుగా, మరికొందరు క్రైస్తవులుగా, ఇంకొందరు ఇంకో వర్గంగా విడిపోయారు. ఆఖరికి ఈ ముఠాలు అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) అనుయాయులైన ముస్లింలను కూడా వెంటాడటం మానుకోలేదు. ముస్లింలు సయితం డజన్లకొద్దీ ముఠాలుగా, వర్గాలుగా వేర్వేరు కుంపట్లు పెట్టుకున్నారు. వీరిలో ఎవరి విశ్వాసం నికార్సయినదో, ఎవరి ఆచరణ ఆమోదయోగ్యమైనదో, ఎవరు దైవప్రీతికి, క్షమాభిక్షకు అర్హులో తీర్పుదినాన అల్లాహ్ సమక్షంలో హాజరైనప్పుడే తేలుతుంది.

فَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾

94 మరెవరయితే సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉంటాడో అతను విశ్వాసి (కూడా) అయి వుంటే, అతని కృషికి గుర్తింపు లభించక పోవటం అంటూ జరగదు. మేము దాన్ని వ్రాసి ఉంచుతాము.

وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَآ أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾

95 ఏ పట్టణాన్ని మేము నాశనం చేశామో అక్కడి ప్రజలు మళ్లీ తిరిగి రావటం అన్నది అసంభవం.[100]

حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ
حَدَبٍ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾

96 చివరికి యాజూజ్ మాజూజ్‌లు వదలి పెట్టబడతారు. వారు ఎత్తయిన ప్రదేశాలన్నింటి నుంచీ ఎగబడి వస్తారు.[101]

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبْصَٰرُ الَّذِينَ
كَفَرُوا۟ يَٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِى غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا بَلْ
كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾

97 మరి సత్యమైన వాగ్దానం సంభవించే సమయం ఆసన్నమవుతుంది. ఆ సమయంలో అవిశ్వాసుల కనుగుడ్లు విచ్చుకున్నవి విచ్చుకున్నట్లుగానే ఉండిపోతాయి.[102] "అయ్యో! మా పాడుగాను! మేము ఈ పరిస్థితి పట్ల పరధ్యానానికి గురయ్యాము. అసలు మేమే దుర్మార్గులం" (అని ఒప్పుకుంటారు).

100. ఈ ఆయతులోని **'హరామ్'** (**حَرَامٌ**) అనే పదం అసంభవం అన్న భావంలో ఉంది. అంటే ఏ పట్టణాన్ని మేము నాశనం చేశామో, అది మళ్లీ తిరిగి రాజాలదు.

101. యాజూజ్ మాజూజ్‌లకు సంబంధించిన కొన్ని వివరాలు కహఫ్ సూరా చివర్లో వచ్చినాయి. ప్రళయదినం సమీపించినపుడు – దైవప్రవక్త హజ్రత్ ఈసా (అలైహిస్సలాం) సమక్షంలో వీళ్లు ఆవిర్భవిస్తారు. వీళ్లు అమితమైన వేగంతో నలువైపులా విస్తరిస్తారు. ప్రతి మెరక ప్రాంతం నుంచి వారు దండెత్తి వస్తున్నట్లే అనిపిస్తుంది. వారి దుశ్చేష్టలతో, వేధింపులతో 'విశ్వాసులు' విసుగెత్తిపోతారు. ఈ ఆగడాలను భరించలేక, ఆఖరికి హజ్రత్ ఈసా (అలైహిస్సలాం) విశ్వాసులను తన వెంటబెట్టుకుని తూర్ పర్వతంపై తలదాచుకోవలసి వస్తుంది. అప్పుడు హజ్రత్ ఈసా గారి అభిశాపంతో ఆ దుర్మార్గులంతా అంతమవుతారు. వారి శవాల కంపు సర్వత్రా వ్యాపిస్తుంది. కడకు దైవాజ్ఞతో వచ్చిన పక్షులు ఆ శవాలను సముద్రంలో పడవేస్తాయి. ఆ తరువాత దేవుడు ఓ భారీ వర్షం కురిపిస్తాడు. దాంతో నేలంతా పరిశుభ్రమైపోతుంది (ఈ వివరాలన్నీ ప్రామాణిక హదీసులలో విశదీకరించబడ్డాయి. వీటికోసం ఇబ్నె కసీర్ వ్యాఖ్యానం పరిశీలించగలరు).

98 (ఓ అవిశ్వాసులారా!) మీరూ, అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు పూజించే మీ దైవాలు – అందరూ నరకానికి ఇంధనం అవుతారు. మీరంతా దానికి ఆహుతి కావలసినవారే.[103]

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٩٨﴾

99 వీళ్ళే గనక (నిజమైన) దైవాలు అయి వుంటే నరకానికి ఆహుతి[104] అయ్యే వారే కారు. ఇక వారంతా శాశ్వతంగా అందులో పడి ఉండాల్సినవారే.

لَوْ كَانَ هَٰؤُلَاءِ آلِهَةً مَّا وَرَدُوهَا ۖ وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾

100 అందులో వారు పెడబొబ్బలు పెడుతూ ఉంటారు. అయితే అందులో వారేమీ వినలేరు.[105]

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

102. ప్రళయదినపు వాగ్దానం సత్యబద్ధమైనది. అది నెరవేరటం తథ్యం. యాజూజు మాజూజులు పుట్టిన తరువాత ఇది సంభవిస్తుంది. అప్పుడు సత్యతిరస్కారుల పరిస్థితి దారుణంగా ఉంటుంది. వారి కనుగుడ్లు పైకి తేలిపోతూ ఉంటాయి. ఆ కలకలానికి వారంతా బిత్తరపోతారు. దిక్కుతోచని ఆ స్థితిలో గతాన్ని నెమరువేసుకోవటం మొదలెడతారు.

103. ఈ ఆయతు లాతు, మనాతు, ఉజ్జా, హుబల్ వంటి దేవతలను పూజించే మక్కా అవిశ్వాసుల నేపథ్యంలో అవతరించింది. అవన్నీ రాతి విగ్రహాలే. అవన్నీ రాళ్లు అవటంవల్ల వాటిలో గ్రాహ్యశక్తి లేదు. అందుకే ఈ ఆయతులో **"మా తాబుదూన్"** (مَا تَعْبُدُونَ) అనే పదం వాడబడింది. భావాలు, ఆలోచనలు, బుద్ధివివేకాలు, పంచేంద్రియాలు లేని వాటికోసం అరబీలో **"మా"** (مَا) పదం ప్రయోగించబడుతుంది. దీని భావం ఏమిటంటే మీరూ, మీతోపాటు మీరు ప్రతిష్ఠించి పూజలు చేస్తున్న ఈ రాతిబొమ్మలు – అన్నీ (అందరూ) నరకానికి ఇంధనం కావలసినవారే. మరి చూడబోతే ఆ రాతి బొమ్మల తప్పేమీ లేదు. వాటిలో చలనంగానీ, స్పృహగానీ లేదు. కాని ఈ ముష్రిక్కులు, అవిశ్వాసులు వాటిని పూజించి ఎంత ఘోరమైన తప్పిదం చేశారో తెలియజెప్పడానికే వారి విగ్రహాల సమేతంగా వారిని నరకానికి ఆహుతి చేయటం జరుగుతుంది.

104. అవేగనక సిసలైన దైవాలై ఉంటే వాటికి వివేచన ఉండేది. వాటికి అధికారాలు ఉండేవి. మీరు నరకానికి ఆహుతి అవుతూ ఉంటే అవి చూస్తూ ఊరుకునేవి కావు. కాని అవి నిస్సహాయంగా ఉండిపోతాయి. ఆ విగ్రహాలు సయితం తమ పూజారులతో కలసి నరకంలో పడతాయి. పూజించేవారు, పూజించబడేవారు – అందరూ నరకంలో సహవాసులే.

101 అయితే ముందు నుంచే మా వద్ద ఎవరి కొరకు మేలు ఖరారై ఉందో వారంతా నరకానికి దూరంగానే ఉంచబడ తారు.[106]

إِنَّ ٱلَّذِينَ سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ ١٠١

102 వారు నరకం సవ్వడి అయినా వినరు. తమ మనసు మెచ్చిన సుఖవిలాసాల మధ్య వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

لَا يَسۡمَعُونَ حَسِيسَهَاۖ وَهُمۡ فِي مَا ٱشۡتَهَتۡ أَنفُسُهُمۡ خَٰلِدُونَ ١٠٢

103 ఆ మహా కలవరం[107] (కూడా) వారిని వ్యాకుల పరచదు. దైవదూతలు వారిని తీసుకోవటానికి వచ్చి, "మీకు వాగ్దానం చేయబడుతూ ఉన్న రోజు ఇదే" అని అంటారు.

لَا يَحۡزُنُهُمُ ٱلۡفَزَعُ ٱلۡأَكۡبَرُ وَتَتَلَقَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ هَٰذَا يَوۡمُكُمُ ٱلَّذِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ ١٠٣

104 ఆ రోజున మేము వ్రాత ప్రతులను చుట్టిపెట్టినట్లుగా ఆకాశాన్ని చుట్టి వేస్తాము.[108] ఏ విధంగా మేము మొదటి

يَوۡمَ نَطۡوِي ٱلسَّمَآءَ كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلۡكُتُبِۚ كَمَا بَدَأۡنَآ أَوَّلَ

105. నరక యాతనకు తాళలేక అందరూ ఒకేసారి అరుస్తూ ఉండటంవల్ల ఎవరేమంటున్నారో ఏ ఒక్కరికీ వినిపించదు.

106. ఈ సందర్భంగా జనించే కొన్ని సందేహాలకు ఈ ఆయతులో సూటిగా సమాధానం ఇవ్వబడింది. దైవప్రవక్తలైన హజ్రత్ ఈసా (ఏసుక్రీస్తు), ఉజైర్‌లు కూడా పూజించబడ్డారు. దైవదూతలు, పుణ్యపురుషులు కూడా పూజించబడ్డారు. మరి వారంతా తమ భక్తులతో సహా నరకంలో పడవేయబడతారా? అన్న ప్రశ్న కూడా ఉత్పన్నం కావచ్చు. ఇలాంటి ప్రశ్నలన్నింటికీ ఈ ఆయతులో జవాబివ్వబడింది – వారంతా దేవుని ప్రియతమదాసులు. వారి సద్వర్తన, పుణ్యకార్యాల మూలంగా దేవుడు వారికోసం పరలోకంలో స్వర్గాన్ని రాసిపెట్టాడు. కాబట్టి అలాంటి వారంతా నరకానికి దూరంగానే ఉంచబడతారు. ఈ మాటల ద్వారా ఇంకో విషయం కూడా బోధపడుతోంది – అదేమంటే; తాము చనిపోయిన తరువాత తమ సమాధులపై గుమ్మటాలు కట్టాలని, వాటిని దీపాలతో అలంకరించాలనీ, ప్రజలు తమ సమాధుల వద్దకు తమ అక్కరలు తీర్చమని వేడుకోవాలని గనక ఎవరయినా మనసులో అనుకుంటే అట్టి పరిస్థితిలో వారు దోషులవుతారు. వీళ్లు కూడా రాతి విగ్రహాల మాదిరిగానే తమ భక్తులతో కలసి నరకానికి ఇంధనంగా మారతారు.

107. **'మహా కలవరం'** అంటే అది మృత్యువూ కావచ్చు లేదా ఇస్రాఫీలు ద్వారా పూరించబడే శంఖారావం కూడా కావచ్చు. లేక స్వర్గం – నరకాల మధ్య 'మృత్యువు'ను శాశ్వతంగా

خَلْقٍ نُّعِيْدُهٗ ۭ وَعْدًا عَلَيْنَا ۭ اِنَّا كُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝١٠٤

సారి సృష్టించామో అదేవిధంగా మలిసారి కూడా చేస్తాము. ఈ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చే బాధ్యత మాపైన ఉంది. దాన్ని మేము తప్పకుండా నెరవేరుస్తాము.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُوْرِ مِنْۢ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصّٰلِحُوْنَ ۝١٠٥

105 సజ్జనులైన నా దాసులే భూమికి వారసులవుతారని మేము జబూర్ (గ్రంథం)లో హితబోధ అనంతరం వ్రాసి పెట్టాము. [109]

అంతమొందించే భీకర సమయమూ కావచ్చు. ఇస్రాఫీలు ప్రళయ సందర్భంగా పూరించే శంఖారావం అన్నదే ఈ సందర్భానికి చాలా దగ్గరగా ఉందని అనిపిస్తోంది.

108. అంటే – ఒక లేఖకుడు లిఖించిన తరువాత పత్రాలను ఎలా చుట్టిపెడతాడో, లేక చిట్టా పద్దులను వ్రాసిన మీదట ఎలా రిజిష్టర్లను మూసిపెడతాడో అలాగే మేము ఆకాశాన్ని చుట్టేస్తాము. ఖుర్ఆన్‌లో వేరొక విధంగా సెలవిచ్చినట్లు, "ఆకాశాలు ఆయన కుడిచేతిలో చుట్టబడి ఉంటాయి" (జుమర్ – 67). ఈ పని మహోన్నతుడైన అల్లాహ్ కోసం ఏమాత్రం కష్టతరం కాదు. 'సిజిల్లున్' అంటే పత్రాలు లేక రిజిష్టర్లు అని అర్థం.

109. **'జబూర్'** అంటే జబూర్ గ్రంథమూ కావచ్చు లేదా పూర్వపు ఆకాశగ్రంథాలలో మరేదైనా గ్రంథం కూడా కావచ్చు. ఈ వాక్యంలో జిక్ర్ (హితబోధ) అనే పదం కూడా వచ్చింది. లౌహె మహ్ఫూజ్‌లో ఈ విషయాన్ని పొందుపరచి ఉన్నాము అన్నది కూడా దాని భావం కావచ్చు. సజ్జనులైన దేవుని దాసులు భూమికి వారసులవుతారని ఆకాశ (దైవ) గ్రంథాలలో చెప్పబడింది. కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఆయతులో 'భూమి' అంటే 'స్వర్గం' కావచ్చునని అభిప్రాయపడ్డారు. మరికొంతమంది దీన్ని 'అవిశ్వాసుల భూమి'గా పరిగణించారు. అంటే దైవవిధేయులైన దాసులు ప్రపంచంలో కూడా గౌరవోన్నతుల్ని పొందుతారు. దైవశాసనాల కనుగుణంగా వారు రాజ్యాన్ని స్థాపిస్తారు. వారు సద్వర్తనులుగా, నీతిమంతులుగా ఉన్నంతకాలం అధికారం వారిచేతుల్లో ఉంటుంది. యోగ్యతను కోల్పోయిన నాడు అధికారం చేజారిపోతుంది. మళ్లీ భవిష్యత్తులో ఎప్పుడైనా వారు యోగ్యతను సంపాదిస్తే దేవుని వాగ్దానం ప్రకారం రాజ్యాధికారం మళ్లీ వారి చేతుల్లోకి వస్తుంది. కాబట్టి ఈనాడు ఎక్కడైనా ముస్లింలు రాజ్యాధికారానికి దూరమై అవమానాల పాలవుతున్నారంటే అది వారి అసమర్థత, అనర్హత, చేతకానితనమే తప్ప మరొకటి కాదు. ఎందుకంటే ప్రపంచంలో వారికి లభించే గౌరవోన్నతులు షరతుతో కూడుకున్నవి. అవి వారి మంచితనంతో, యోగ్యతతో, నీతితో, సద్వర్తనతో ముడిపడి ఉన్నాయి. ఈ సుగుణాలు ముస్లింలలో

106 అల్లాహ్‌ను ఆరాధించే దాసుల కోసం ఇందులో (ఈ ఖుర్‌ఆనులో) ఓ గొప్ప సందేశం ఉంది.[110]

إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَٰغًا لِّقَوْمٍ عَٰبِدِينَ ﴿١٠٦﴾

107 (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నిన్ను సమస్త లోకవాసుల కోసం కారుణ్యంగా చేసి పంపాము.[111]

وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٧﴾

ఉన్నంతకాలం వారు ప్రపంచానికి మార్గదర్శకత్వం వహించేవారుగా వర్ధిల్లారు. దేవుని వాగ్దానం నేటికీ ఉంది. కాకపోతే వారిలో ఈ సుగుణాల 'పునరుజ్జీవనం' జరగాలి.

110. ఫీ హాజా (ఇందులో) అంటే 'ఈ ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథంలో' అని ఒక అర్థం. ఈ సూరాలో అని మరో అర్థం. **'బలాఘ్'** (بلاغ) అంటే "చాలినంత", "శ్రేయోదాయకం" అని అర్థం. ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లోని అంశాలు లేక ఈ సూరాలో పలు విధాలుగా చేయబడిన హితబోధ భక్తుల కొరకు ఎంతో లాభదాయకమైనది అని భావం. వినయవినమ్రతలతో దైవారాధన చేసేవారిని, మనోవాంఛలను అదుపులో పెట్టుకుని, షైతాన్ దుష్ప్రేరణల నుంచి అల్లాహ్ శరణు కోరుతూ ఉండేవారిని **"ఆబిదీన్"** (عٰبِدِين) అని అంటారు.

111. దీని భావం ఏమిటంటే మహాప్రవక్త (సఅసం) సందేశాన్ని విశ్వసించినవాడు ఆ కారుణ్యాన్ని ఆస్వాదించాడు, ఈ దైవానుగ్రహానికిగాను కృతజ్ఞుడయ్యాడు. తత్ఫలితంగా అతను ఇహపరాల భాగ్యాలను పొందాడు. ఆయన (సఅసం) సందేశం సమస్త జగతికి ఉద్దేశించిన సందేశం. అందువల్ల ఆయన (స) యావత్తు ప్రపంచం కోసం మూర్తీభవించిన కారుణ్యంగా – తన ప్రబోధనల ద్వారా ధార్మిక ప్రాపంచిక శుభాలను అందించటానికి విచ్చేశారు.

ఆయన (స) కారుణ్యంగా ప్రభవింపజేయబడ్డారని చెప్పడానికి మరో ముఖ్య కారణమేమిటంటే, ఆయన (స) మూలంగా ఈ సమాజం నామరూపాల్లేకుండా తుదముట్టించబడే శిక్షనుంచి రక్షించబడింది. వెనుకటి జాతులు నామరూపాల్లేకుండా అంతమొందించబడినట్లు ముస్లిం సమాజం – ముహమ్మద్ అనుచర సమాజం (సమస్త మానవాళికీ దైవసందేశం అందజేయాల్సిన బాధ్యత ముస్లిం సమాజంపై ఉండటం వల్ల ఈ సమాజం పరిధి సమస్త మానవ జాతినీ ఆవరించి ఉంది) – ఎన్నడూ పూర్తిగా అంతమొందించబడదు. బహుదైవారాధకులను శపించకుండా ఉండటం కూడా ఆయన (స) కారుణ్యంలో అంతర్భాగమేనని హదీసుల ద్వారా అవగతం అవుతోంది. "నేను శపించేవానిగా చేసి పంపబడలేదు. నేను కారుణ్యంగా చేసి పంపబడ్డాను" అని ఆయన అంటుండేవారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.2006). అలాగే ఆగ్రహావేశంలో ఏ ముస్లింకయినా శాపనార్థాలు పెడితే, అది ప్రళయదినాన

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾

108 వారికి చెప్పు : "మీరందరి ఆరాధ్య దైవం ఒక్కడే అని మాత్రమే నా వద్దకు సందేశం (వహీ) పంపబడుతోంది. మరి మీరు కూడా విధేయులవుతారా?"[112]

فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾

109 ఒకవేళ వారు గనక ముఖం త్రిప్పు కుంటే వారికీవిధంగా చెప్పెయ్యి: "నేను మిమ్మల్ని సమానంగా హెచ్చరించాను.[113] మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న విషయం సమీపంలో ఉందో, దూరాన ఉందో నాకైతే తెలియదు."[114]

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾

110 అయితే మీరు బిగ్గరగా పలికేదీ ఆ ప్రభువుకు తెలుసు. మీరు దాచిపెట్టేది కూడా ఆయనకు తెలుసు.

وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾

111 బహుశా ఇది మీకొక పరీక్ష కాబోలు! ఒక నిర్ణీత గడువు వరకు లబ్ది (చేకూర్చటం) దీని ఉద్దేశం కాబోలు! ఇది కూడా నాకు తెలియదు.

కారుణ్యప్రదంగా ఖరారు చేయబడటం కూడా ఆయన (స) కారుణ్యంలో భాగమే. (ముస్నదె అహ్మద్–5/437; అబూ దావూద్ – హ.నెం. 4659; అహాదీసుస్సహీహాతు లిల్ అల్బానీ – హ.నెం. 1758). అందుకే ఒక హదీసులో మహాప్రవక్త (స) ఈ విధంగా ప్రవచించారు: "నేను మూర్తీభవించిన కారుణ్యంగా వచ్చాను. అది అల్లాహ్ తరఫున లోకవాసుల కోసం ఒక కానుక" (సహీహ్ అల్ జామెవుస్సగీర్ – నెం. 2345).

112. అసలు సిసలు కారుణ్యం ఏకదైవారాధనను అలవరచుకుని, షిర్క్‌ను విడనాడటమేనని ఈ ఆయతులో స్పష్టం చేయబడింది.

113. అంటే – నేను ప్రబోధించే దేవుని ఏకత్వపు సందేశం – ఇస్లాం పట్ల – మీరు విముఖత చూపి నాకు విరోధులుగా మారారని నాకు అర్థమైపోయింది. అయితే మీరు కూడా బాగా తెలుసుకోండి – ఈనాటి నుంచీ నేనూ మీకు విరోధినే. మీకూ – నాకూ మధ్య పోరాటం మొదలైనట్లే.

114. **'వాగ్దానం'** అంటే ప్రళయదినం అన్నమాట. లేదా ఇస్లాం మరియు ముస్లింలకు లభించబోయే విజయం లేదా మీకు (అవిశ్వాసులకు) వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేసేందుకు దేవుని తరఫున నాకు అనుమతి లభించే రోజు.

112 "ఓ ప్రభూ! న్యాయంగా తీర్పు చెయ్యి. మా ప్రభువు అపారకరుణా మయుడు. మీరు కల్పించే విషయాలపై ఆయన సహాయమే కోరబడుతోంది" అని (ప్రవక్త) స్వయంగా పలికాడు.[115]

قٰلَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ۝١١٢

115. దేవుని వాగ్దానం సంభవించటంలో తాత్సారం జరిగిందంటే బహుశా మిమ్మల్ని పరీక్షించే నిమిత్తం అలా జరిగి ఉండొచ్చు లేదా ఒక నిర్ణీత గడువు వరకు మీకు వెసులుబాటు కల్పించే ఉద్దేశంతో దేవుడు ఇలా చేసి ఉండొచ్చు. నాకు మాత్రం ఖచ్చితంగా తెలీదు. కాని ఈ విడుపును చూసి మీరు విర్రవీగకండి. ఆ వాగ్దానం నెరవేరటం తథ్యం. మీరు కల్పించే మాటలు అర్థం పర్థం లేనివి. మీరు ఎప్పుడు ఏం చెబుతారో అర్థం అవదు. కొన్నిసార్లు మీరు అల్లాహ్‌కు సంతానాన్ని కూడా ఆపాదిస్తుంటారు. నా ప్రభువు అపార కరుణామయుడు. మీరు కల్పించే అసత్యాలకు ఆయన అతీతుడు. కనుక మీ అసత్యాలపై ఆయన సహాయాన్ని కోరటమే శ్రేయస్కరం.